

מיצ"ב תשע"א

מדדי עילות ואיחויים - ספרית

חלק א' - מבחני הישגים
תשרי תשע"ב ▪ אוקטובר 2011

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

ראמ"ה - הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

אתר: <http://rama.education.gov.il>

דוא"ל: rama@education.gov.il

תוכן העניינים

26..... סיכום הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'.....

29

58..... נספחים.....

69

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" - מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שמבחנים אינם מטרה לכשעצמה, אלא כלים בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית הספר את מוקד העשייה החינוכית, עודכנה בשנת תשס"ז מתכונת ההערכה הארצית, והיא משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני). פרטים נוספים על מתכונת ההערכה אפשר למצוא באתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה תלמידי בית הספר היסודי וחיבת הביניים עומדים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, שפת-אם (עברית/ערבית), ומתמטיקה**, בשתי דרגות כיתה: ה' ו-ח'. בשפת-אם עברית וערבית נערכה בחינה גם בכיתה ב'.

החל משנת תשס"ז חולקו בתי הספר היסודיים וחיבות הביניים לארבע קבוצות שקולות ומייצגות של בתי ספר, המכונות "אשכולות". כל אשכול בתי ספר נבחר כך שייצג את כלל בתי הספר בארץ. **בשנת תשע"א** הועברו מבחני המיצ"ב החיצוני בבתי הספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'. בתי ספר **באשכול א'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **מדע וטכנולוגיה ואנגלית**, ובמיצ"ב הפנימי בשפת-אם (ערבית/עברית) ובמתמטיקה. בתי ספר **באשכול ג'** נבחנו במיצ"ב החיצוני במקצועות **שפת-אם ומתמטיקה**, ובמיצ"ב הפנימי במקצועות מדע וטכנולוגיה ואנגלית. בתי ספר באשכולות ב' ו-ד' נבחנו בכל ארבעת המקצועות במיצ"ב הפנימי. הבחינות התקיימו בחודשים אפריל-מאי 2011.

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיוול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם חדש - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. הסולם החדש נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון הממוצע של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500**, ו**סטיית התקן** - **100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים על סולם רב-שנתי זה.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב המתקבלת מתשובות התלמידים לשאלונים ומראיונות שנערכו עם המורים והמנהלים במהלך החודשים פברואר-אפריל 2011, בבתי ספר המשתייכים לאשכולות א' ו-ג'.

בשנת תשס"ז עודכנו והורחבו השאלונים כדי שיהיה אפשר להפיק מהם מידע מקיף ורלוונטי על המימדים החשובים בתחום זה. מימדים אלו נקבעו בהתבסס על מספר מקורות: תובנות שעלו בקבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית.

בשנת תש"ע נבנה לראשונה שאלון אקלים וסביבה פדגוגית שמיועד לחטיבה העליונה. שאלון זה הועבר זו השנה השנייה בהעברה ארצית מדגמית, והתוצאות בנוגע אליו בעבור השנים תש"ע-תשע"א ידווחו בדוח זה.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנה"ל תשע"א. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח הישגים הלימודיים של בית הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של שלוש קבוצות השוואה רלוונטיות: **כלל התלמידים שנבחנו בארץ; כלל התלמידים שנבחנו בבתי ספר דוברי אותה שפת-אם; וכלל התלמידים שנבחנו בבתי ספר מרקע חברתי-כלכלי דומה**. בסוף הדוח הבית-ספרי מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית הספר, וכדי שזה יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי כי המנהל יצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח שלהלן מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"א. נתוני הישגים במבחני תשע"א מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. לשם כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. הישגים במבחני המיצ"ב **לכיתות ה'** בתשע"א מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים **תשס"ז-תש"ע**. **בכיתות ח'**, הישגי התלמידים בתשע"א מושווים להישגים בשנים **תשס"ח-תש"ע בלבד**, זאת בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במיצ"ב בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נוסף על השוואות רב-שנתיות, מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי, וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תשע"א מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה' ו' וכיתות ז'-ט'), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי וחט"ב). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית. כמו כן מוצג דיווח על תוצאות שאלוני האקלים בחטיבה העליונה.

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים, והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות המחוזיים ורשותיים, דוחות לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) – כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של **צוות ראמ"ה** ועמו שותפים רבים: **ועדות היגוי** בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, אנשי אקדמיה, מפקחים, מדריכים ומורים); חברות זכייניות - **מטח** (פיתוח המבחנים), **טלדור** (תפעול המבחנים) ו**פילת** (עיבוד הנתונים); **יועצים** ממאגר המומחים של ראמ"ה וגורמים רבים **במטה המשרד ובמחוזותיו**.

אני מבקשת להודות באופן אישי לכל אחת ואחד מהעושים במלאכה.

לסיכום, אנו מקווים שהתבונות העולות מנתוני המיצ"ב, כמו מכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

ב ב ר כ ה ,

מ. בלר

פרופ' מיכל בלר

מנכ"לית ראמ"ה

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"א

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה, ושפת-אם (עברית/ערבית)**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, וכן אנשי אקדמיה, מפקחים, מדריכים ומורים להוראת המקצוע. **המבחנים, המחוננים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>, בחלונית "מבחני מדף". המבחנים הועברו בכיתות ה' ו-ח', ובשפת-אם (עברית/ערבית) הועברו מבחן גם בכיתות ב'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים לארבע קבוצות מייצגות ושקולות בגדלן, המכונות "אשכולות". כל אשכול הוא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לאשכולות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי ספר המשתייכים לאשכול אחר.

בשנת תשע"א נבחנו במבחני המיצ"ב החיצוני **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית** תלמידי כיתות ה' ו-ח' הלומדים בבתי ספר הנכללים **באשכול א'**. במבחנים **במתמטיקה ושפת-אם** (עברית/ערבית) נבחנו תלמידי כיתות ה' ו-ח' הלומדים בבתי ספר הנכללים **באשכול ג'**. במבחנים **בשפת-אם** (עברית/ערבית) נבחנו גם תלמידי כיתות ב' הלומדים בבתי הספר **שבאשכול ג'**. הבחינות נערכו בחודשים **אפריל-מאי 2011**.

במבחני המיצ"ב נבחנו גם תלמידים בעלי צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו נבחנו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנו ללא כל התאמות).

יצוין כי בתשע"א, לראשונה מזה שנתיים, השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. כ-110 בתי ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה' וכן בבחינה בעברית בכיתה ב'. בנוסף, נבחנו כמידי שנה 45 בתי ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות. לא השתתפו במיצ"ב 208 בתי הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שנבחנו בתשע"א במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

קבוצות האוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לגבי כל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה: בתי ספר דוברי עברית ובתי ספר דוברי ערבית. להלן פירוט של קבוצות הנבחנו המדווחות:

1. **כלל התלמידים בבתי הספר** בדרגת כיתה נתונה (להלן "כלל בתי הספר").
2. **כלל התלמידים בבתי ספר דוברי עברית** בדרגת כיתה נתונה (להלן "דוברי העברית").
3. **כלל התלמידים בבתי ספר דוברי ערבית** בדרגת כיתה נתונה (להלן "דוברי הערבית").

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: **מגדר** (בנים, בנות) **ורקע חברתי-כלכלי** של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך). **יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים**.

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתוניהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן (להוציא תלמידי בתי הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים).

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת בכל שנה ושנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים **בסולם ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחנים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייטכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, ואי-אפשר לקבוע אם שינוי בציון **הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים**, או שמא הוא משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד - **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שנערכו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחנים על **500 וסטיית התקן** שלהם נקבעה להיות **100**, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב בנפרד ובכל אחת מדרגות הכיתה.

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ולגביהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן¹. ממוצעי ההישגים בשנת תשע"א (שכילו והומרו לסולם הרב-שנתי) מדווחים להלן בהשוואה לממוצעי ההישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תש"ע (ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 3. בנספח 4 מוצג תרשים הממחיש את תהליך הכיול). דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בארבע השנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנת תשע"א עצמה. נציין כי בכיתות ח' התאפשרה השוואה בין הישגי התלמידים בתשע"א לבין הישגיהם בתשס"ח-תש"ע בלבד, זאת משום שבשנת תשס"ז היו שיעורי ההשתתפות במיצ"ב לכיתות ח' נמוכים מאוד (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים).

נדגיש כי **אין לערוך השוואות ישירות בין הציונים הממוצעים במקצועות השונים**, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים, הגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, והעדר דרך להבטיח כי המבחנים הנם ברמת קושי זהה בכל המקצועות. לעומת זאת, **אפשר לערוך השוואה בין מקצועות שונים ודרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים**.

כמו כן, **אין לערוך השוואה בין הציונים במבחנים בשפת האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת האם ערבית**. פיתוחם של שני מבחנים אלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות-אם אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למייחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיוב') ולפי תוכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהשפות.

במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'** לא נערך הליך כיול בין שנים, ועל כן נתוניהם מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. הדיווח על מבחנים אלו כולל תיאור של התפלגות הישגי התלמידים לפי חלוקה **לרמות הישג שונות** כפי שנקבעו באמצעות הליך של שיפוט מומחים הנקרא **"קביעת תקנים"**. הליך נפרד בוצע במבחן בעברית לכיתות ב' ובמבחן בערבית לכיתות ב': רמות ההישג המדווחות והתפלגות התלמידים ברמות אלה נקבעו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות. מסיבות אלה, אין לבצע השוואות ברמות ההישג בין המבחן בעברית למבחן בערבית. כמו כן, בהעדר הליך כיול אין לערוך השוואות ברמות ההישגים בין השנים השונות.

¹ חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם האשכולות לאוכלוסייה כולה, זאת בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי הספר בכל אשכול. הליך התאמה זה בוצע הן על נתוני תשע"א והן על נתוני העבר בשנים תש"ע, תשס"ט, תשס"ח ותשס"ז. מסיבה זו, ובעקבות עדכונים מתודולוגיים נוספים, יתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ז ותשס"ח המדווחים בדוח זה לעומת פרסומים קודמים של ראמ"ה לגבי שנים אלה (ר' נספח 2).

מבנה הדוח

בפתח הדיווח הנוכחי על נתוני ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח', מוצגים דפי מידע המוקדשים לכל אחד ואחד ממבחני המיצ"ב. בדפים אלו מובא תיאור קצר של המבחנים, ולאחריו דיווח על ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל (במונחי הסולם הרב-שנתי). ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בתשע"א מושווים להישגים במבחנים אלו בשנים תשס"ז-תש"ע, וההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בתשע"א מושווים להישגים בשנים תשס"ח-תש"ע.²

פרק מרכזי בדוח זה מוקדש לבחינת הפערים בהישגיהן של קבוצות אוכלוסייה שונות. במסגרת ניתוח זה מדווחים:

✓ פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית: בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש רמות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)

✓ פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי: בעבור כלל בתי הספר ובעבור בתי ספר דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד

✓ פערים בהישגיהם של בנים ובנות: בעבור כלל בתי הספר ובעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד

פרק נוסף מוקדש לדיווח על ההישגים במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב'. הפרק כולל דיווח על ממוצע הציונים והתפלגותם, וכן על פערים לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר. במבחנים אלו הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. כמו כן הפרק כולל תיאור של התפלגות הישגי התלמידים לפי חלוקה לרמות הישג שונות שנקבעו באמצעות הליך "קביעת תקנים".

הדוח נחתם בפרק נספחים ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ז-תשע"א , ציונים גולמיים, ופירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי.

² בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו באפריל-מאי 2011. השתתפו בהם בתי ספר מאשכולות א' ו-ג' - סה"כ 1,094 בתי-ספר, 4,352 כיתות ו- 117,130 תלמידים. נוסף על כך, בתי הספר מאשכולות ב' ו-ד' נבחנו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי הספר וממילא אינם מדווחים כאן.

בלוח 1 מוצגים מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעורם מתוך כלל תלמידים בשכבות ב', ה' ו- ח' באחוזים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית)³. נתוני שכבות ה' ו- ח' כוללים נבחנים משני אשכולות המיצ"ב א' ו-ג', שהם כמחצית מאוכלוסיית בתי הספר בארץ. מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו לבתי הספר שבאשכול ג' בלבד, ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים כרבע מבתי הספר בארץ. שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים הלומדים בשכבות אלו בבתי הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב⁴. כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

לוח 1: מספרי הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"א ושיעורם (באחוזים) בשכבות ב', ה' ו-ח' – לפי מגזר שפה

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ב*	311	715	18,942	93%
	ה'	589	1,266	33,139	93%
	ח'	308	1,115	30,717	90%
	כלל השכבות	823	3,096	82,798	92%
דוברי ערבית	ב*	113	275	7,800	92%
	ה'	208	516	14,365	93%
	ח'	116	465	12,167	88%
	כלל השכבות	271	1,256	34,332	91%
כלל בתי"ס	ב*	424	990	26,742	93%
	ה'	797	1,782	47,504	93%
	ח'	424	1,580	42,884	89%
	כלל השכבות	1,094	4,352	117,130	91%

* מבחני המיצ"ב בשפת-אם (עברית/ערבית) לכיתות ב' הועברו רק בבתי הספר שבאשכול ג', ועל כן נתוני שכבת ב' כוללים רק כרבע מבתי הספר בארץ.

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בכלל בתי הספר בשכבת ב' הוא 93%, בשכבת ה' - 93%, ובשכבת ח' - 89%. שיעורי ההשתתפות בתשע"א זהים לאלו שנרשמו בתש"ע. לא נמצאו הבדלים של ממש בשיעורי ההשתתפות בין שני מגזרי השפה, דוברי עברית ודוברי ערבית.

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני ההישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח' בשנים תשס"ז-תשע"א במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

³ לצורך פישוט הדיווח על מספרי הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן במדע וטכנולוגיה באשכול א' ועל ההשתתפות במבחן בשפת-אם באשכול ג'.

⁴ נתוני ההשתתפות בלוח 1 כוללים גם את התלמידים העולים והמשולבים. הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א

**הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א
בכיתות ה' ובכיתות ח'
והשוואתם לשנים קודמות**

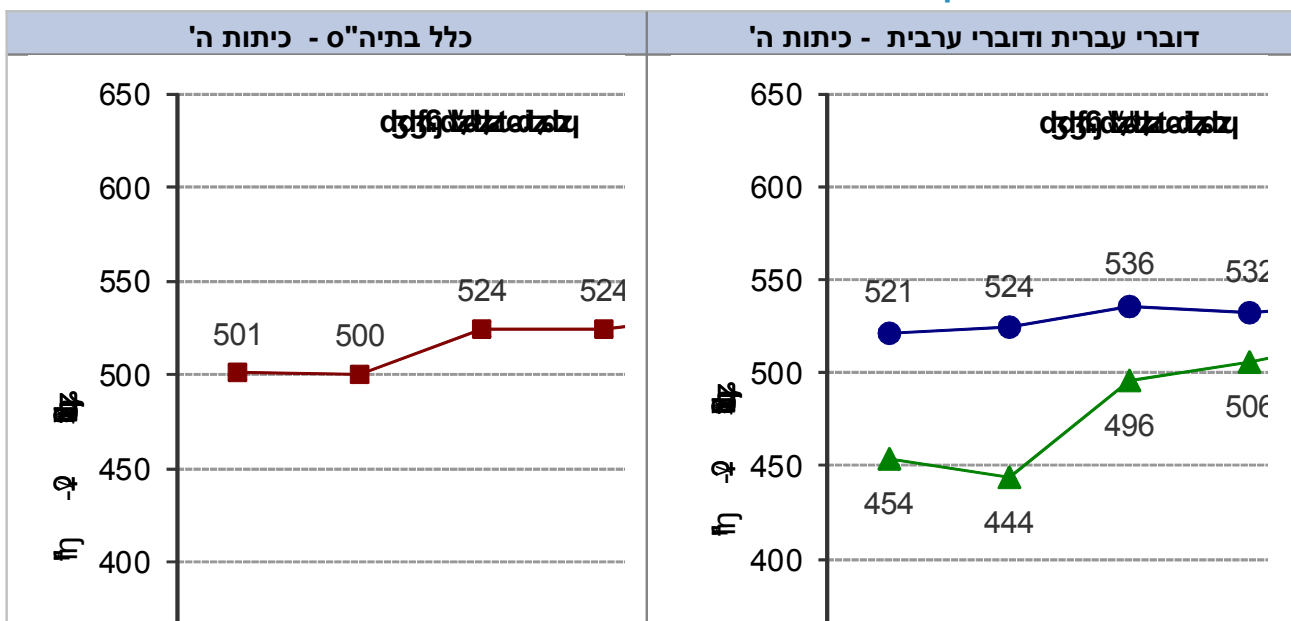
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח' המבחנים במדע וטכנולוגיה כיתות ה'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ג', ד' ו-ה', ומיומנויות של חשיבה מדעית וטכנולוגית. המבחן התבסס על תכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לבית הספר היסודי תשנ"ט, וכלל פריטים בנושאים הבאים: חומרים ואנרגיה ועולם מעשה ידי האדם; כדור הארץ והיקום; עולם היצורים החיים; האדם, התנהגותו, בריאותו ואיכות חייו ומערכות אקולוגיות ואיכות הסביבה. שאלות המבחן בדקו מיומנויות חשיבה ברמות שונות: מיומנויות חשיבה מסדר נמוך (ידע /איתור מידע); מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום), ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות).

לוח 2: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	תשס"ז
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	תשס"ח
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	תשס"ט
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	תש"ע
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	תשע"א

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

ה' תש"ע

" תש"ע תש"ע

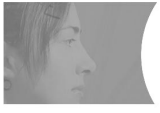
" תש"ע תש"ע

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' **בכלל בתי"ס עלו במעט** בתשע"א, ב- 8 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע.
- במהלך השנים תשס"ז-תשע"א חלה **עלייה מצטברת ניכרת** של 31 נק' בהישגים, שנובעת בעיקר מעליה בין תשס"ח לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית בתשע"א עלו במקצת** (5 נק') בהשוואה לתש"ע. בסה"כ, הישגי התלמידים דוברי העברית **עלו במידה קלה** במהלך חמש השנים (16 נק'). לעומת זאת, בקרב התלמידים **דוברי הערבית חלה במהלך חמש השנים עלייה גדולה מאד** של 65 נק' בסולם הרב-שנתי. בתשע"א עלו הישגיהם ב- 13 נק' בהשוואה לתש"ע.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית** נותרו **גבוהים** מהישגי התלמידים **דוברי הערבית** גם בתשע"א, אך הפער לטובת דוברי העברית **הצטמצם** במידה רבה מאוד, מ-67 נק' בתשס"ז ל- 18 נק' בלבד בתשע"א.
- בקרב דוברי העברית נרשם צמצום קל והדרגתי בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים. בקרב דוברי הערבית פיזור הציונים קטן באורח ניכר בתשע"א (20 נק') בהשוואה לשנת תש"ע. צמצום הפער בהישגים בין דוברי העברית לדוברי הערבית והירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים בנפרד, הביאו במהלך השנים לירידה כוללת של 26 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים.

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 1 ובלוח 2 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 53 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 4% מסך כיתות המבחן, 2 כיתות מתוך 929 במגזר דובר העברית ו- 51 כיתות מתוך 361 במגזר דובר הערבית.

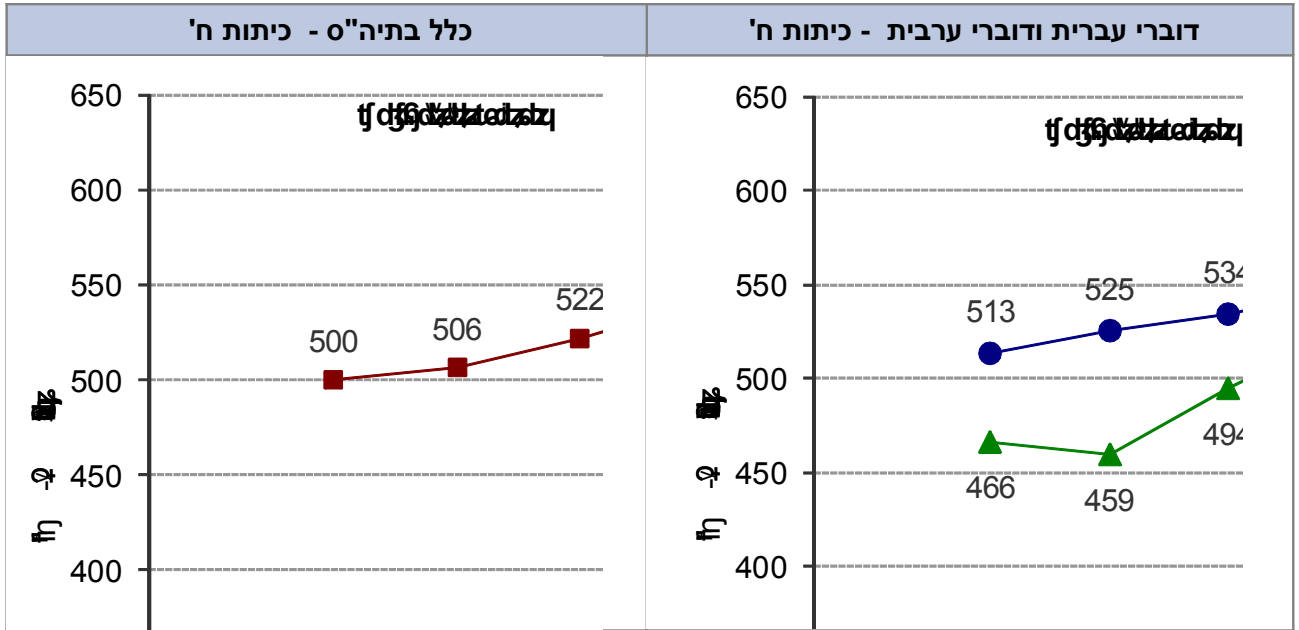
כיתות ח'

המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בדק ידע והבנה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ומיומנויות חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן התבסס על תוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים תשנ"ו ועל המסמך לחיזוק הידע והמיומנויות ולשיפור ההישגים (מסמך אב) המעודכן לחודש סיוון תש"ע, יוני 2010. המבחן כלל פריטים **בנושאים הבאים**: חומרים, אנרגיה ואינטראקציה, תופעות, מבנים ותהליכים ביצורים חיים ואקולוגיה. בהקשר של הנושאים השונים, שולבו במבחן שאלות שבוחנות **מיומנויות שונות** כמו איתור מידע בטקסט, הבנת נתונים מתוך גרף, תיאור תוצאות ניסוי, זיהוי מגמה בגרף והסקת מסקנות.

לוח 3: ממוצעים וסטיות תקן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- הישגי התלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' **בכלל בתי"ס עלו** בתשע"א ב- 19 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת בהמשך למגמה שנרשמה בשנים תשס"ח-תש"ע של עלייה בהישגים.
- בקרב התלמידים **דוברי העברית** ניכרת מגמה של **עלייה הדרגתית ועקבית** בהישגים במהלך ארבע השנים. בתשע"א עלו ההישגים ב- 13 נק' בהשוואה לתש"ע. לעומת זאת, בקרב התלמידים **דוברי הערבית** נרשמו בשנתיים האחרונות **עליות ניכרות** בהישגים: 31 נק' בתשע"א בהשוואה לתש"ע, ו- 35 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט.
- הישגי התלמידים **דוברי העברית גבוהים** מהישגי התלמידים **דוברי הערבית**. הפער לטובת דוברי העברית **הצטמצם** מאד במהלך השנים והוא עומד בתשע"א על 22 נק' (בהשוואה לפער של 47 נק' בשנת תשס"ח).
- בשני מגזרי השפה לא חלו שינויים של ממש בפיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים לאורך השנים.

מדע וטכנולוגיה

הערה: נתוני תשע"א שבתרשים 2 ובלוח 3 **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב- 90 כיתות מבחן (רגילות ומותאמות) בהן קיים חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 9% מסך כיתות המבחן, 3 כיתות מתוך 720 במגזר דובר העברית ו- 87 כיתות מתוך 287 במגזר דובר הערבית.

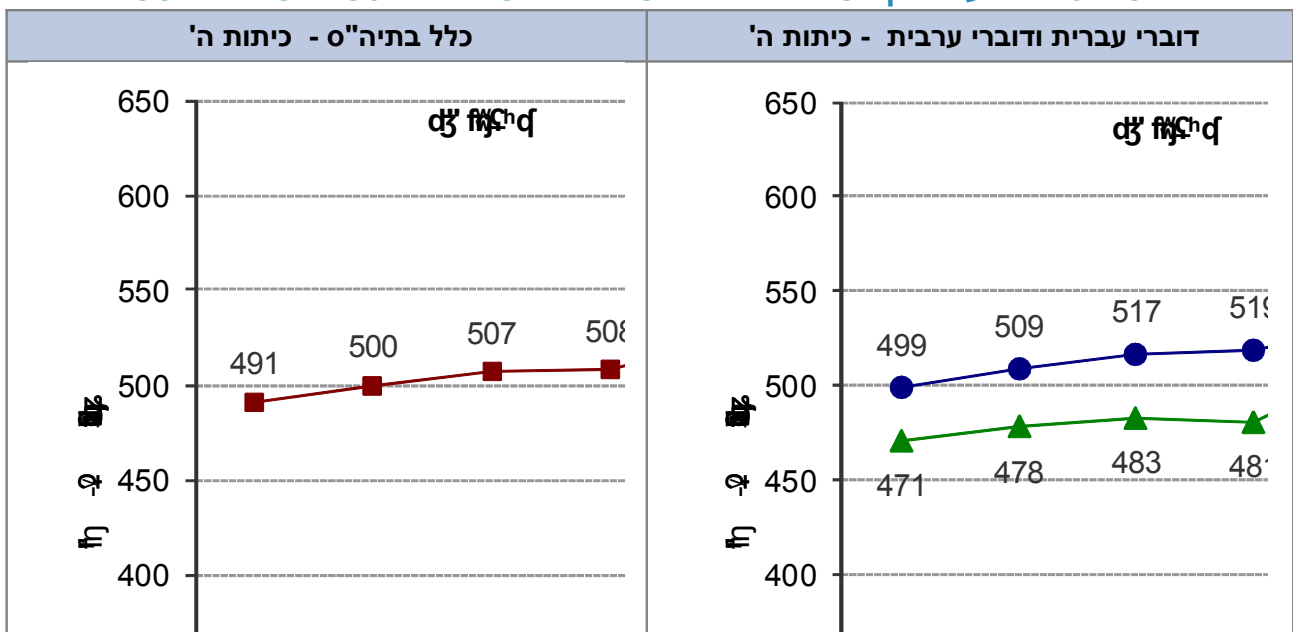
המבחנים באנגלית כיתות ה'

המבחן באנגלית לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. הנושאים במבחן היו: הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts), הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts), והבעה בכתב (Written Presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension), אינטגרציה (Integration), הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 4: ממוצעים וסטיות תקן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			אנגלית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	תשס"ז
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	תשס"ח
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	תשס"ט
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	תש"ע
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	תשע"א

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי כלל התלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי"ס עלו בתשע"א ב-11 נק' בהשוואה לתש"ע, זאת בהמשך למגמה שנרשמה בתשס"ז-תש"ע. בסה"כ במהלך חמש השנים חלה עלייה ניכרת של 34 נק'.
- מגמה דומה נרשמה בקרב דוברי העברית. הישגי התלמידים דוברי העברית עלו בתשע"א (13 נק') בהשוואה לתש"ע. לעומת זאת, במגזר דוברי הערבית נרשמה עלייה ניכרת בהישגים (30 נק') בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר שבשנים תשס"ז-תש"ע ההישגים עלו רק במעט (10 נק' בסה"כ).
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. ברם, הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם באורח משמעותי בתשע"א (מ-38 נקודות בתש"ע ל-21 נק' בתשע"א).
- בקרב דוברי העברית נרשם צמצום קל והדרגתי בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים (8 נק' בין תשס"ז לתשע"א). לעומת זאת, פיזור הציונים של התלמידים דוברי הערבית קטן

באורח ניכר בתשע"א (18 נק') בהשוואה לשנת תש"ע. צמצום הפער בין דוברי העברית לדוברי הערבית והירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים בנפרד הביאו לירידה של 8 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים בתשע"א בהשוואה לתש"ע.

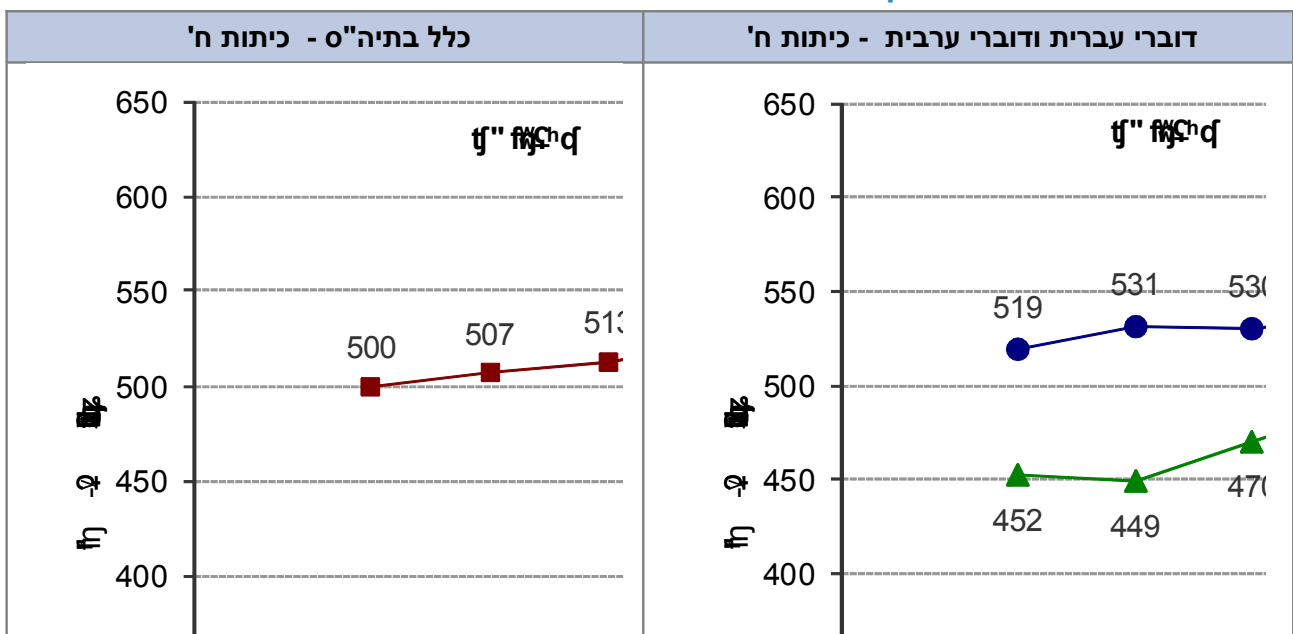
כיתות ח'

המבחן באנגלית לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מרכזיים מתוך תכנית הלימודים באנגלית. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנשמע (Access to Information from Spoken Texts), הבנת הנקרא (Access to Information from Written Texts), והבעה בכתב (Written presentation). שאלות ההבנה במבחן כללו ארבעה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה (Literal Comprehension), אינטגרציה (Integration), הסקה (Inference) והבעת דעה אישית (Personal Response).

לוח 5: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			אנגלית ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
86	452	5,853	99	519	13,142	100	500	18,995	תשס"ח
87	449	5,329	95	531	13,754	100	507	19,083	תשס"ט
95	470	5,180	92	530	14,089	97	513	19,269	תש"ע
80	491	5,069	83	537	13,197	85	523	18,266	תשע"א

תרשים 4: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- ישגיהם של התלמידים **בכלל בתי"ס** במבחן באנגלית לכיתות ח' **עלו באורח מתון** בשנים תשס"ח-תשע"א. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב-10 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, ובסה"כ הישגים עלו ב-23 נק' במהלך ארבע השנים.
- מגמה דומה נרשמה בקרב **דוברי העברית**. הישגי התלמידים **דוברי העברית עלו במעט** בתשע"א (7 נק') בהשוואה לתש"ע, ובסה"כ הם עלו ב-18 נק' לאורך השנים. לעומת זאת, **בקרב דוברי הערבית** חלה בתשע"א עלייה **משמעותית** של 21 נק' בהשוואה לתש"ע. עלייה זו מצטרפת לעלייה שהייתה שנת תש"ע (בסה"כ 42 נק' בשנים תש"ע-תשע"א).
- הישגי התלמידים **דוברי העברית גבוהים** מהישגי התלמידים דוברי הערבית גם בתשע"א. עם זאת הפער **לטובת** דוברי העברית **הצטמצם** בתשע"א והוא עומד על 46 נק', זאת בהשוואה לפער של 60 נק' בתש"ע.
- בשני מגזרי השפה חלה ירידה משמעותית בפיזור הציונים בתשע"א בהשוואה לתש"ע. כתוצאה מכך, ובעקבות צמצום הפער בין דוברי העברית לדוברי הערבית, נרשמה ירידה של 12 נק' בפיזור הציונים בקרב כלל התלמידים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

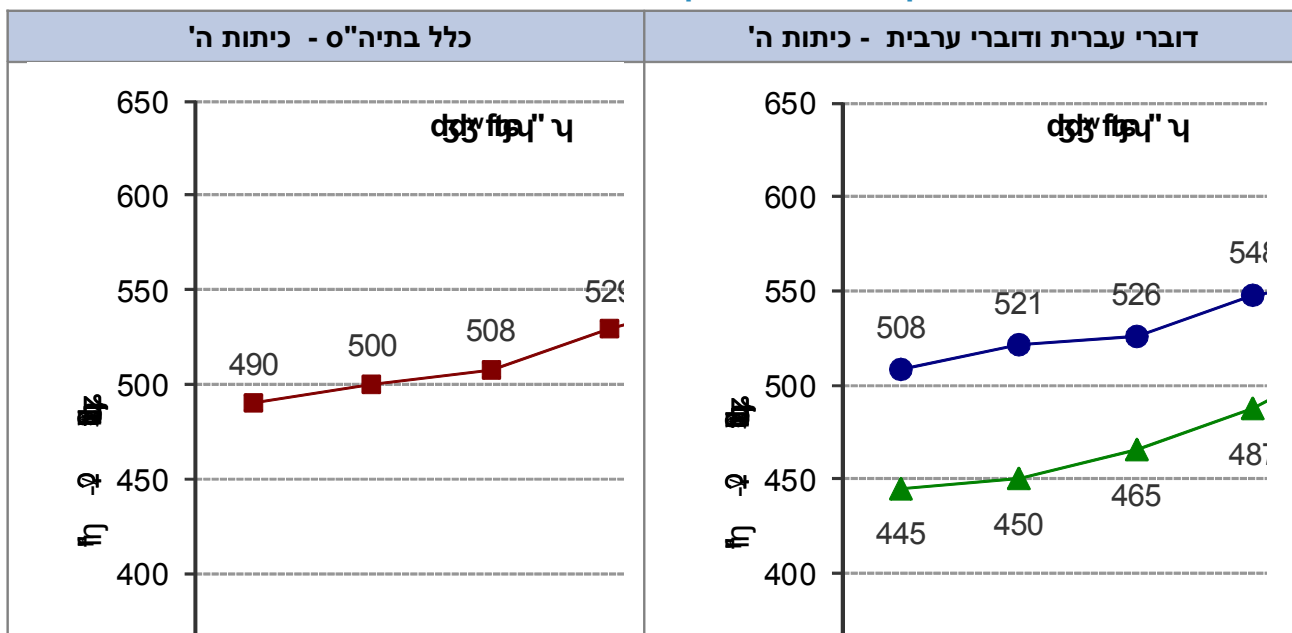
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

המבחן במתמטיקה לכיתות ה' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך תכנית הלימודים החדשה במתמטיקה (שפורסמה ב-2006). המבחן כלל שאלות המשקפות את הנושאים והעקרונות המופיעים בתכנית הלימודים ואשר בדקו את ההבנה והשליטה במיומנויות מתמטיות הנלמדות בכיתות א'-ה'. **הנושאים במבחן היו:** מספרים שלמים, שברים, גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן בדקו **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי, חשיבה אלגוריתמית, חשיבה תהליכית (יישום ותובנה חשבונית), חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 6: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	תשס"ז
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	תשס"ח
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	תשס"ט
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	תש"ע
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"א

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

עיון בנתונים מעלה כי:

- ניכרת מגמה של עלייה הדרגתית בהישגי התלמידים בכלל בתי"ס במבחן במתמטיקה לכיתות ה' על פני חמש השנים. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב-17 נקודות בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע.
- מגמת העלייה בהישגים לאורך השנים נרשמה בשני מגזרי השפה. בתשע"א חלה בקרב דוברי העברית עלייה קלה של 10 נק' בהשוואה לתש"ע, ובקרב דוברי הערבית חלה עלייה ניכרת של 33 נק'.
- הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"א הפער לטובת דוברי העברית הצטמצם מאד והוא עומד על 38 נק', זאת בהשוואה לפער של כ-60 נקודות בשנים תשס"ז-תש"ע.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים דוברי העברית קטן בתשע"א ב-6 נק' בהשוואה לתש"ע, ושל התלמידים דוברי הערבית ב-13 נק'. הירידה בפיזור הציונים בכל אחד מהמגזרים

$$(1 + \frac{3}{2})^3 = 2$$

מתמטיקה

בנפרד וצמצום הפער בהישגים בין המגזרים, הביאו לירידה של 11 נק' בפיזור הציונים של כלל התלמידים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

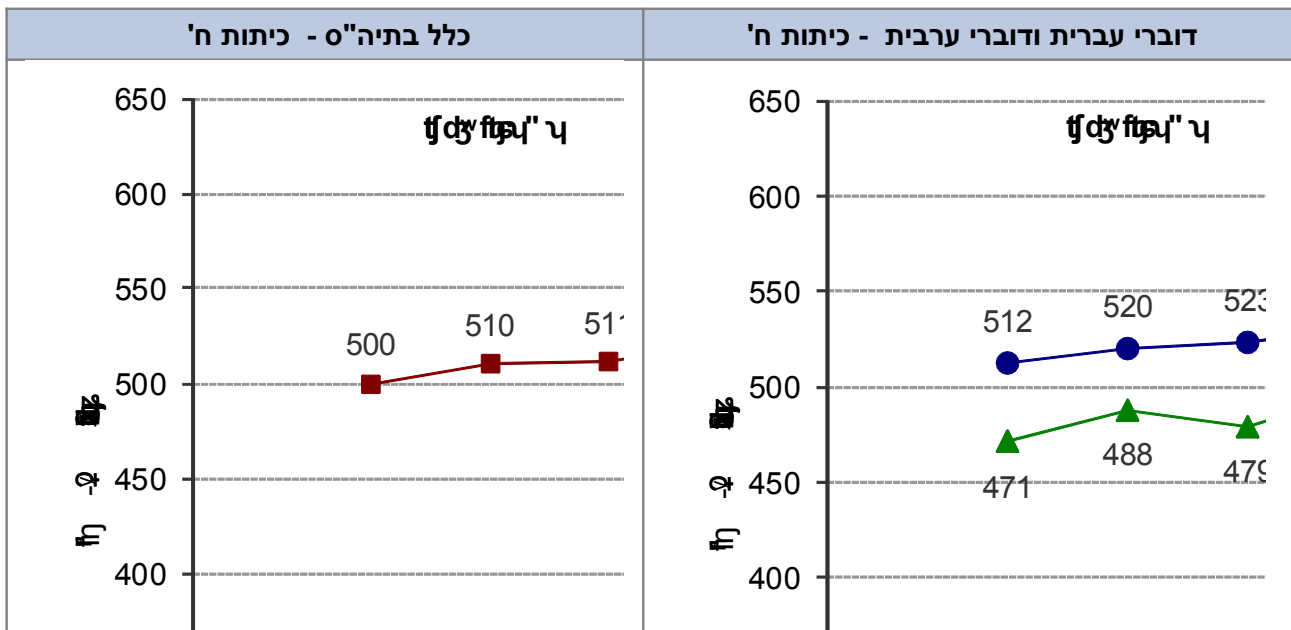
כיתות ח'

המבחן במתמטיקה לכיתות ח' בדק את מידת שליטתם של התלמידים בנושאים מתוך **תכנית הלימודים החדשה** במתמטיקה תוך התמקדות בנושאים/תחומים הנלמדים בכיתות ז'-ח'. המבחן כלל פריטים המשקפים את התחומים העיקריים בתכנית הלימודים תחום מספרי, תחום אלגברי ותחום גיאומטרי. שאלות המבחן נוסחו ברוח תכנית הלימודים החדשה ובדקו גם **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי, חשיבה אלגוריתמית, חשיבה תהליכית, חיפוש פתוח והנמקה.

לוח 7: ממוצעים וסטיות תקן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי הספר			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
89	471	4,758	102	512	13,475	100	500	18,233	תשס"ח
94	488	5,124	100	520	13,221	99	510	18,345	תשס"ט
92	479	5,905	101	523	13,399	101	511	19,304	תש"ע
92	498	5,867	97	532	14,470	97	522	20,337	תשע"א

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי הספר ולפי מגזרי שפה

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחן מתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי"ס עלו בתשע"א ב- 11 נק' בסולם הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר שההישגים נותרו בתש"ע ללא שינוי של ממש בהשוואה לתשס"ט.
- בסה"כ, ההישגים עלו במצטבר באורח מתון (ב- 22 נק') במהלך השנים תשס"ח-תשע"א.
- מגמה דומה מצטיירת בקרב דוברי העברית: בתשע"א עלו הישגי התלמידים דוברי העברית ב- 9 נק' לעומת שנת תש"ע בה נרשמה יציבות בהישגים. בסה"כ הישגי דוברי העברית עלו במהלך ארבע השנים ב- 20 נק'.
- בקרב דוברי העברית נצפתה במהלך השנים מגמה מעורבת. בתשע"א חלה עלייה מתונה של 19 נק' בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר ירידה קלה של 9 נק' שנרשמה בתש"ע. במהלך ארבע השנים נרשמה עלייה כוללת של 27 נק'.

$$(1 + \frac{3}{2}) = 2$$

מתמטיקה

- הישגי התלמידים דוברי העברית **גבוהים** מהישגי התלמידים דוברי הערבית. בתשע"א עמד **הפער** על 34 נק' **בדומה** לפער שנרשם בשנת תשס"ט (32 נק').
- בשני מגזרי השפה לא חל שינוי של ממש בפיזור הציונים (ס"ת) בארבע השנים.

המבחנים בעברית

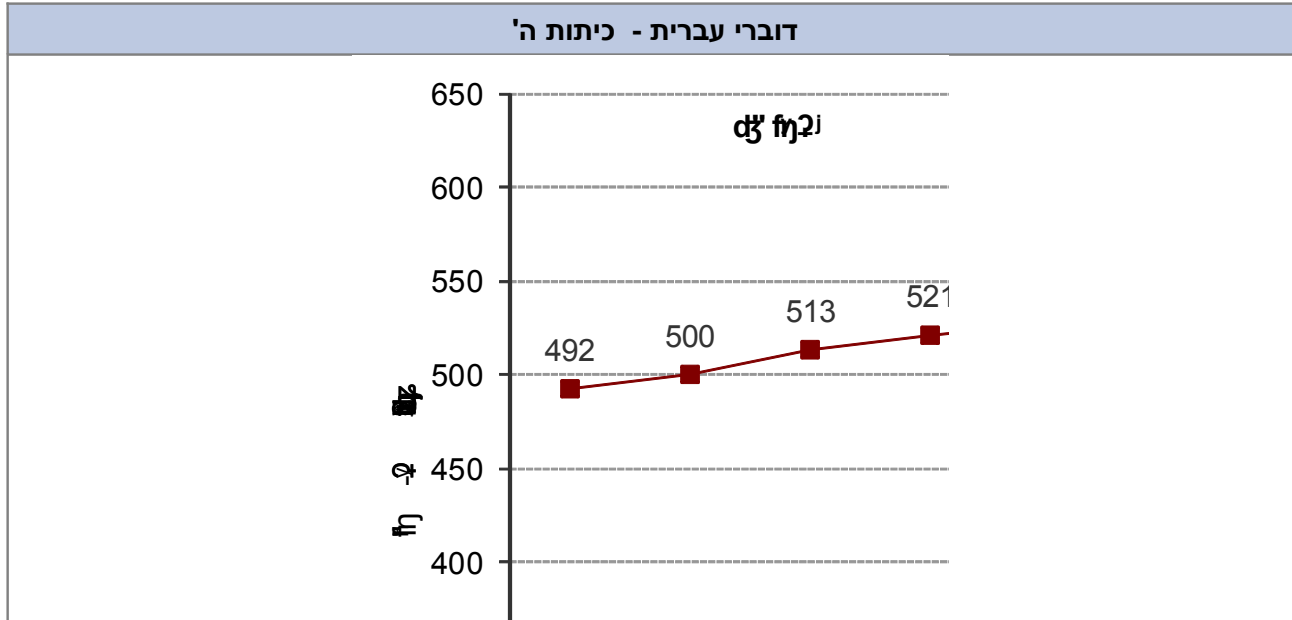
כיתות ה'

המבחן בעברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא, הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: סיפור, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 8: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים בעברית לכיתות ה'

דוברי עברית			עברית ה'
ס"ת	ממוצע	N	
106	492	13,899	תשס"ז
100	500	13,904	תשס"ח
91	513	13,653	תשס"ט
82	521	14,138	תש"ע
72	528	15,406	תשע"א

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי:

- יציירת מגמה של עלייה הדרגתית בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ה' על פני חמש השנים. בתשע"א עלו הישגי התלמידים ב- 7 נקודות בסולם הרב-שנתי, זאת בהמשך לעליות דומות שנצפו בשנים הקודמות. בסה"כ, ההישגים עלו באורח משמעותי (ב- 36 נק') במהלך השנים תשס"ז-תשע"א.
- פיזור הציונים (ס"ת) במבחן זה הולך ומצטמצם עם השנים. בסה"כ חלה ירידה של 34 נק' בפיזור הציונים במהלך השנים תשס"ז-תשע"א.

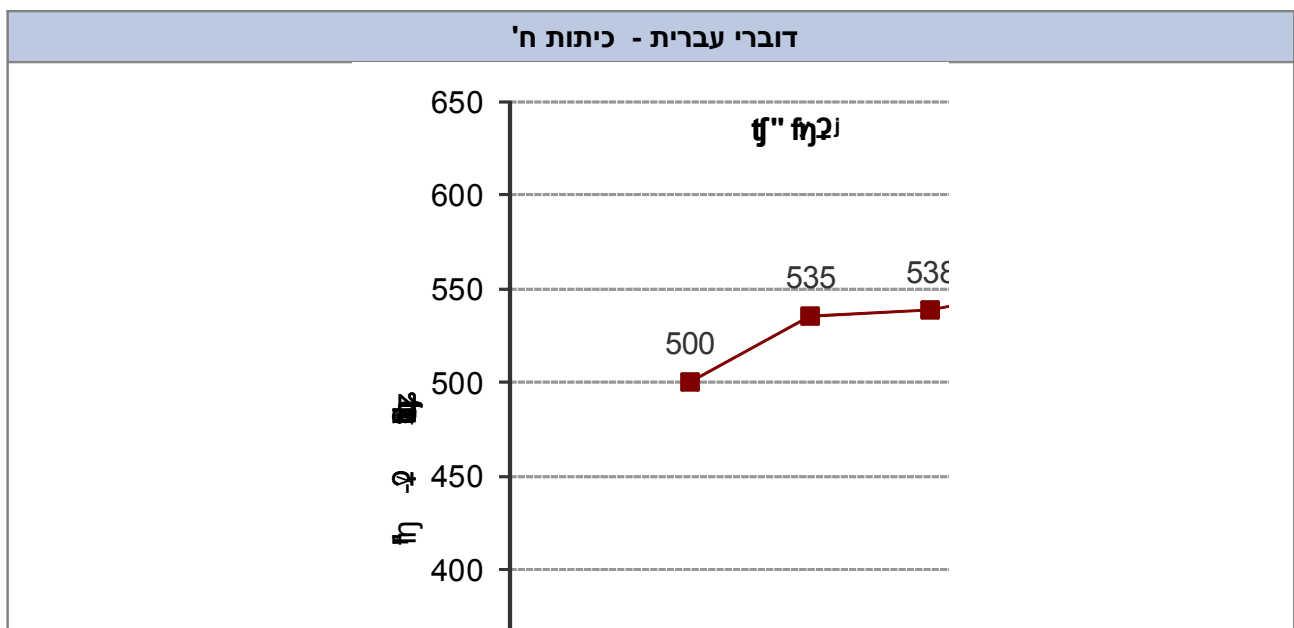
כיתות ח'

המבחן בעברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא, הבעה בכתב ולשון ומטה-לשון. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט טיעון/שכנוע, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה **ממדי הבנה:** איתור מידע וארגונו מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי עברית בלבד.

לוח 9: ממוצעים וסטיות תקן בהישגים בעברית לכיתות ח'

דוברי עברית			עברית ח'
ס"ת	ממוצע	N	
100	500	13,933	תשס"ח
98	535	13,376	תשס"ט
92	538	13,445	תש"ע
92	551	14,528	תשע"א

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

*בשל שינויי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי: **תשע"א תש"ע**

- בתשע"א חלה עלייה בהישגי התלמידים במבחן בעברית לכיתות ח' בהשוואה להישגיהם בשנת תש"ע (13 נק'). בסה"כ, בין השנים תשס"ח-תשע"א חלה עלייה ניכרת של 51 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- לא חל שינוי בפיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים בתשע"א בהשוואה לתש"ע.

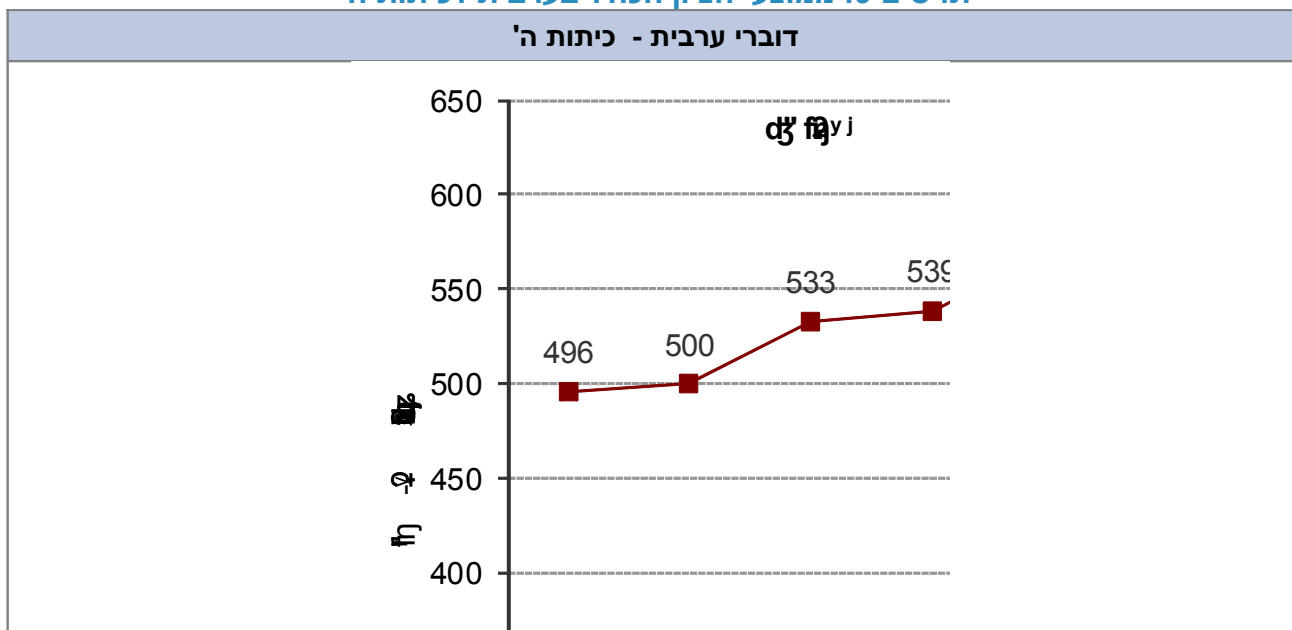
המבחנים בערבית כיתות ה'

המבחן בערבית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לביה"ס היסודי. הנושאים במבחן היו: הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות מידע; הערכה של התוכן וזיהוי תפקידים של הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. מבחן זה מועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 10: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ה'

ערבית ה'	דוברי ערבית		
	ממוצע	N	ס"ת
תשס"ז	496	5,597	103
תשס"ח	500	6,097	100
תשס"ט	533	6,058	95
תש"ע	539	6,882	95
תשע"א	571	6,659	84

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה'

עיון בנתונים מעלה כי:

- בשנת תשע"א נרשמה עלייה ניכרת בהישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ה' בהשוואה להישגיהם בתש"ע - 32 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- בסה"כ, במהלך חמש השנים תשס"ז-תשע"א חלה עלייה גדולה מאד בהישגי התלמידים במבחן זה - 75 נקודות בסולם הרב שנתי.
- פיזור הציונים (ס"ת) של התלמידים קטן בתשע"א בהשוואה לשנים קודמות. בסה"כ נרשמה ירידה של 19 נק' בפיזור הציונים בתשע"א בהשוואה לתשס"ז.

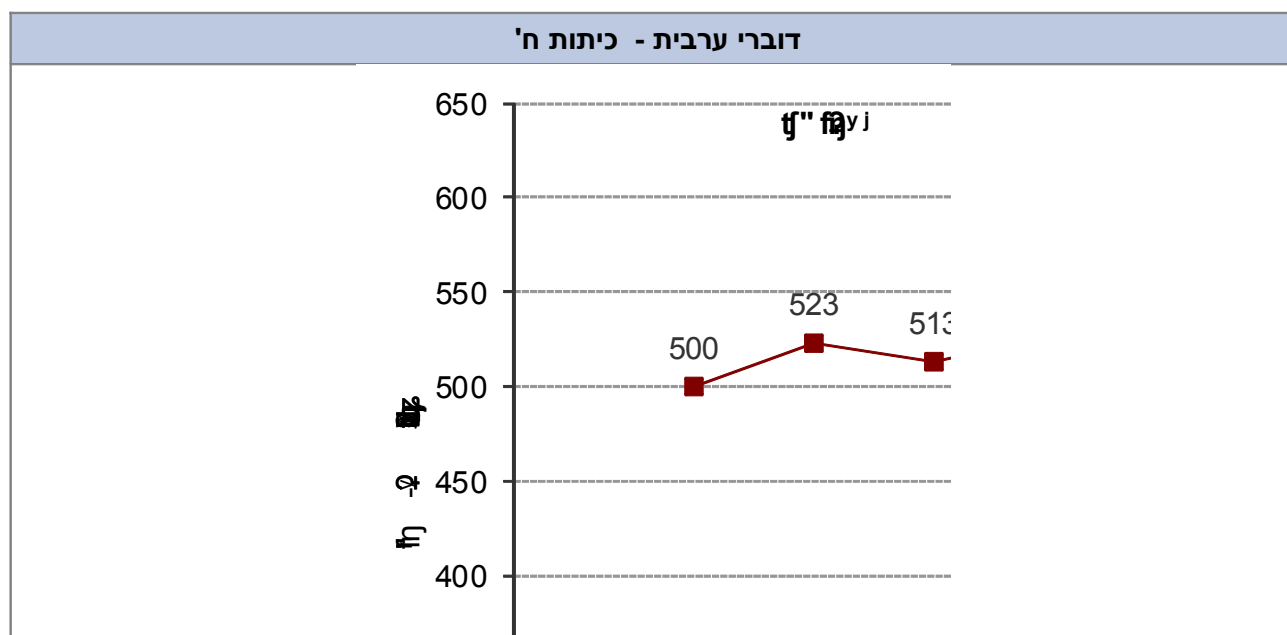
כיתות ח'

המבחן בערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר העל-יסודי. **הנושאים במבחן היו:** הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות שאלות המתייחסות לטקסטים משלוש סוגות: טקסט נרטיבי, טקסט מידע וטקסט שימושי. שאלות ההבנה במבחן בדקו **שלושה ממדי הבנה:** איתור מידע וארגון מחדש; פרשנות והיסק; הערכה וביקורת. מבחן זה מועבר לדוברי ערבית בלבד.

לוח 11: ממוצעים וסטיות תקן בערבית לכיתות ח'

דוברי ערבית			ערבית ח'
ס"ת	ממוצע	N	
100	500	4,971	תשס"ח
80	523	5,374	תשס"ט
88	513	6,031	תש"ע
90	527	5,913	תשע"א

תרשים 10: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

*בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים מעלה כי: **תשע"א**

- הישגי התלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' עלו בתשע"א ב- 14 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בהשוואה לתש"ע, זאת לאחר ירידה של 10 נק' בתש"ע בהשוואה לתשס"ט. **בסה"כ**, בין השנים תשס"ח-תשע"א עלו באופן מתון הישגי התלמידים - 27 נקודות בסולם הרב-שנתי.
- בשנת תשע"א לא חל שינוי של ממש בפיזור הציונים (ס"ת) בהשוואה לשנת תש"ע.

סיכום ההישגים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' ובכיתות ח'

בשנת הלימודים תשע"א חלה עלייה בהישגי התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ו-ח', וזאת בכל המקצועות שנבדקו: מדע וטכנולוגיה, אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם (עברית וערבית), ובקרב שני מגזרי השפה: דוברי העברית ודוברי הערבית.

כיתות ה'

הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ה' בקרב כלל התלמידים ובמגזרי השפה מצביעים על עלייה בתחומי הדעת השונים בהשוואה לשנה הקודמת.

בקרבת התלמידים במגזר דובר העברית נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: 13 נקודות בסולם הרב-שנתי במבחן באנגלית, 10 נקודות במתמטיקה, 7 נקודות בשפת-אם עברית, ו-5 נקודות במדע וטכנולוגיה.

בקרבת התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו על פי רוב עליות ניכרות בהישגים: במתמטיקה עלו ההישגים ב-33 נקודות, בשפת-אם ערבית ב-32 נק', באנגלית ב-30 נק' ובמדע וטכנולוגיה חלה עלייה מתונה של 13 נקודות בסולם הרב-שנתי.

אשר למגמה על פני חמש שנים (תשס"ז - תשע"א):

מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי כלל התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' על פני חמש השנים תשס"ז-תשע"א. עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.

בקרבת התלמידים במגזר דובר העברית, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א הובילו לעלייה כוללת ניכרת בשלושה מקצועות: במתמטיקה 50 נקודות, בשפת-אם עברית 36 נקודות ובאנגלית 33 נקודות. במקצוע מדע וטכנולוגיה העלייה הכוללת בהישגים מתונה יותר - 16 נקודות.

השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ז לתשע"א בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית הובילו לעלייה כוללת גדולה מאד בשלושה מקצועות: במתמטיקה ובשפת-אם ערבית נרשמה עלייה כוללת של 75 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 65 נקודות. עלייה כוללת מדודה יותר נרשמה באנגלית - 40 נקודות.

כיתות ח'

בדומה, הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"א בכיתות ח' בקרב כלל התלמידים ובמגזרי השפה מצביעים על עלייה בתחומים השונים בהשוואה לשנה הקודמת.

בקרבת תלמידים במגזר דובר העברית בתשע"א נרשמו עליות קלות או מתונות בהישגים: 13 נקודות בשפת-אם עברית ובמדע וטכנולוגיה, 9 נקודות במתמטיקה, ו-7 נקודות באנגלית.

גם בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו בתשע"א עליות בהישגים: עלייה ניכרת של 31 נקודות במדע וטכנולוגיה, עלייה מתונה יותר של כ-20 נקודות באנגלית ובמתמטיקה, ועלייה מתונה של 14 נקודות בשפת-אם ערבית.

אשר למגמה על פני ארבע שנים (תשס"ח - תשע"א):

מצטיירת מגמה של עלייה בהישגי כלל התלמידים במבחני המיצ"ב בכיתות ח' על פני ארבע השנים תשס"ח-תשע"א. גם כאן, בדומה לכיתות ה', עוצמת השינוי בהישגים משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.

בארבע השנים האחרונות חלה עלייה כוללת ניכרת בהישגי התלמידים דוברי העברית בשני מקצועות: בשפת-אם עברית 51 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה 34 נקודות. במתמטיקה ובאנגלית נרשמה עלייה כוללת מתונה יותר של כ-20 נקודות.

בקרבת התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמה בארבע השנים עלייה כוללת מתונה של 27 נקודות בסולם הרב שנתי במקצועות שפת-אם ערבית ומתמטיקה. לעומת זאת, בהישגי התלמידים באנגלית נרשמה עלייה כוללת ניכרת של 39 נקודות, ובמדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה גדולה מאד - 59 נקודות.

**פערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"א
בכיתות ה' ובכיתות ח'
והשוואתם לנתוני שנים קודמות**

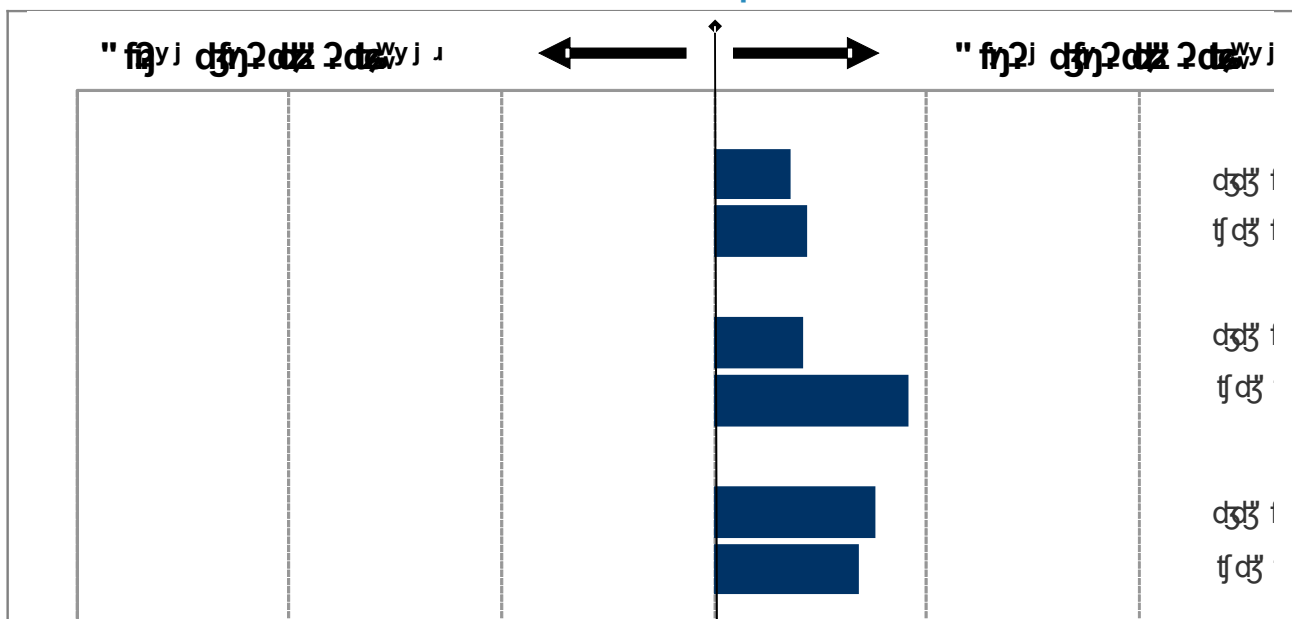
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב בכיתות ה' ובכיתות ח'

פערים בהישגיהם של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים הניתנים לתלמידים משני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולערוך השוואה תקפה של הישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר לערוך השוואה בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בערבית, שכן כל מגזר שפה נבחן במבחן אחר, שפותח בידי צוותים נפרדים, וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תוכניות לימודים שונות.

בלוחות 11-2 שבפרק הקודם הוצגו נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ז-תשע"א. בתרשים הבא מוצגים באופן גרפי נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. בלוח שלאחריו מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה על פני חמש השנים. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית ודוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 11: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במיצ"ב תשע"א

לוח 12: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנים תשס"ז-תשע"א

פערים בין דוברי עברית לדוברי ערבית*					
	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	תשס"ז
מדע וטכנולוגיה					
ה'	18	26	40	80	67
ח'	22	40	66	47	**
אנגלית					
ה'	21	38	34	31	28
ח'	46	60	82	67	**
מתמטיקה					
ה'	38	61	61	71	63
ח'	34	44	32	41	**

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית מנתוניהם של דוברי העברית.
 ** בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את נתוני שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

עיון בנתונים בתרשים 11 ולוח 12 מעלה:

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"א:

- בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') קיים באופן עקבי פער בהישגים **לטובת התלמידים דוברי העברית** בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית, וזאת **בכל שלושת תחומי הדעת**.
  - **בכיתות ה' הפער הגדול ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית התקבל **במתמטיקה** - 38 נקודות בסולם הרב-שנתי. **באנגלית** נמצא פער של 21 נקודות, **ובמדע וטכנולוגיה** נמצא הפער הקטן ביותר לטובת דוברי העברית - 18 נקודות.
  - **בכיתות ח' הפער הגדול ביותר** בהישגים לטובת דוברי העברית התקבל **באנגלית** - 46 נקודות בסולם הרב-שנתי. **במתמטיקה** נמצא פער של 34 נקודות, **ובמדע וטכנולוגיה** נמצא הפער הקטן ביותר - 22 נקודות.
  - במקצוע **אנגלית** הפער בהישגים לטובת דוברי העברית גדול יותר בכיתות ח' בהשוואה לכיתות ה'. לעומת זאת נמצא כי במקצועות **מדע וטכנולוגיה ומתמטיקה** הפער לטובת דוברי העברית דומה בשתי דרגות הכיתה.
- השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים (כמפורט בלוח 12):**
- בתשע"א חל **צמצום משמעותי בפערים** בהישגים בין מגזרי השפה בהשוואה לשנים קודמות, וזאת **בשתי דרגות הכיתה ובשלושת תחומי הדעת** שנבדקו.
  - הצמצום בפערים נובע מכך שבקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נצפו בתשע"א עליות גדולות יותר בהישגים בהשוואה לעליות שנצפו במגזר דובר העברית.
  - **במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה'** נרשם הצמצום הגדול ביותר בפער לטובת דוברי העברית: מ-67 נקודות בתשס"ז ל-18 נקודות בתשע"א (ירידה של 49 נקודות). במקצוע זה מצטיירת **מגמה עקבית של צמצום הפער** בין דוברי העברית לדוברי הערבית לאורך השנים (כאמור לעיל, בעקבות שיפור בהישגיהם של תלמידים דוברי ערבית).
  - **במבחן במתמטיקה לכיתות ה'** הפער בהישגים בין דוברי העברית לדוברי הערבית עמד בארבע השנים תשס"ז-תש"ע על כ-60 נקודות בסולם הרב שנתי. בתשע"א **צומצם הפער באופן ניכר** והוא עומד על 38 נקודות (ירידה של 23 נקודות בגודל הפער בהשוואה לתש"ע).
  - בשאר תחומי הדעת ודרגות הכיתה הצמצום בפער לטובת דוברי העברית מתון יותר.

פערים בהישגים לפי הרקע החברתי-כלכלי

לצורך ניתוח הפערים בין הישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני, וגבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי הספר דוברי עברית ובעבור בתי הספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח').

חישוב מדד חברתי-כלכלי ברמת התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי הספר בארץ חושב מדד המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. במדד זה משוקלים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות - מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח {1,2,...,10} ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי הספר בארץ.

על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של הרקע החברתי-כלכלי האישי: רמה נמוכה – עשירונים 8-10; רמה בינונית- עשירונים 4-7; רמה גבוהה – עשירונים 1-3. כל תלמיד סווג בהתאם לאחת משלוש רמות אלו.

הניתוח בפרק זה נועד לבחון את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה לאורך חמש השנים תשס"ז-תשע"א. בתרשימים 12-15 מוצגים נתוני הישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד. תרשימים 16 ו-17 מסכמים את **גודל הפערים** בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב תשס"ז-תשע"א. בחינה משולבת של השינויים **בהישגים** של קבוצות אלו לאורך השנים **ושל גודל הפערים** שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשאלה האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

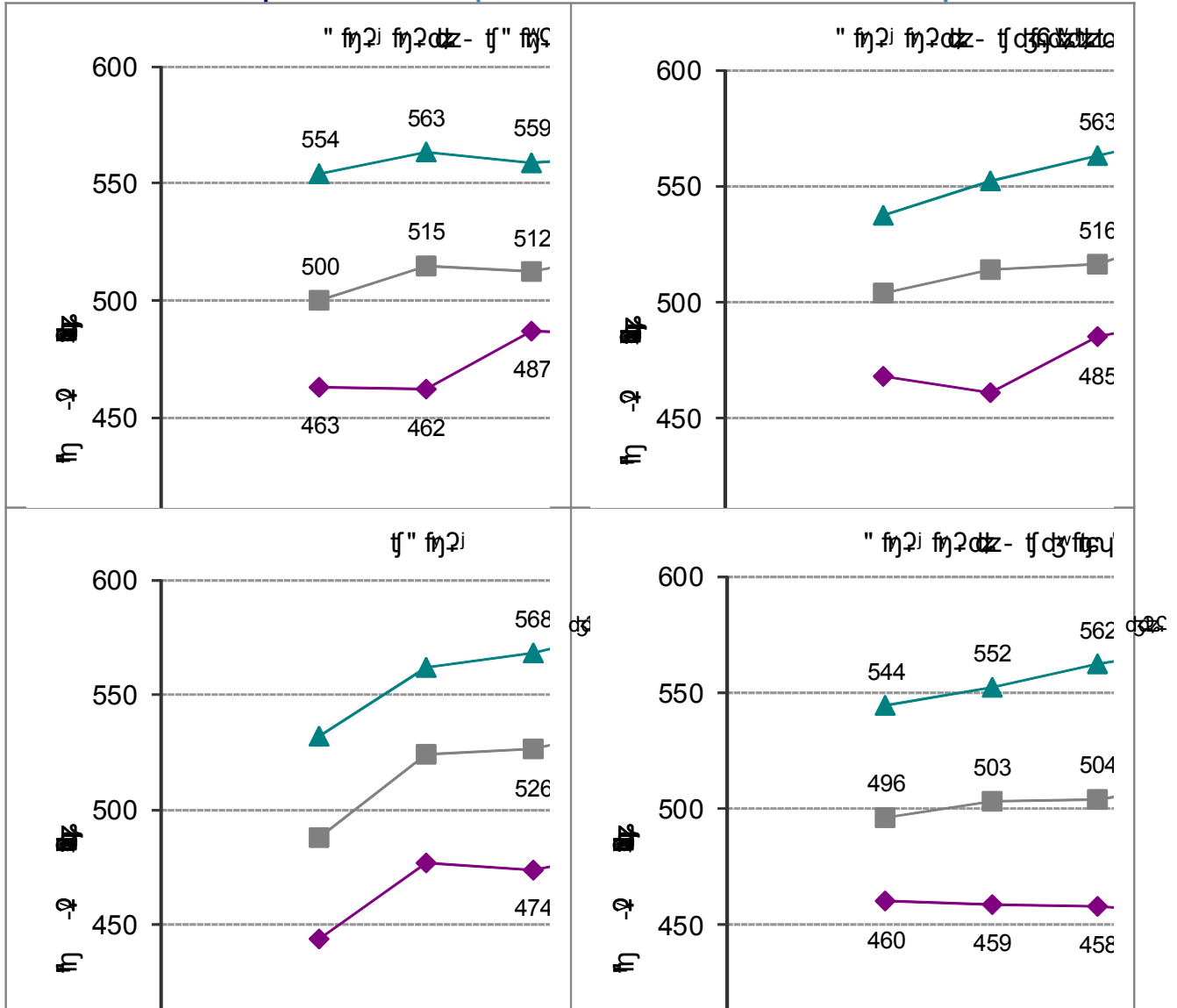
מזכיר כי **אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה** בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים.

בנספח 2 מוצגים לוחות ובהם מפורטים מספרי הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ז-תשע"א בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

כדי לקבל תמונה מפורטת יותר של מגמות שינוי בפערים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות חברתיות-כלכליות שונות, מוצגים בתרשימים 12-15 שלהלן נתוני הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים תשס"ז-תשע"א בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בנפרד, בעבור כל אחד ממגזרי השפה.

תרשום את הציין הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי בקרב דוברי עברית

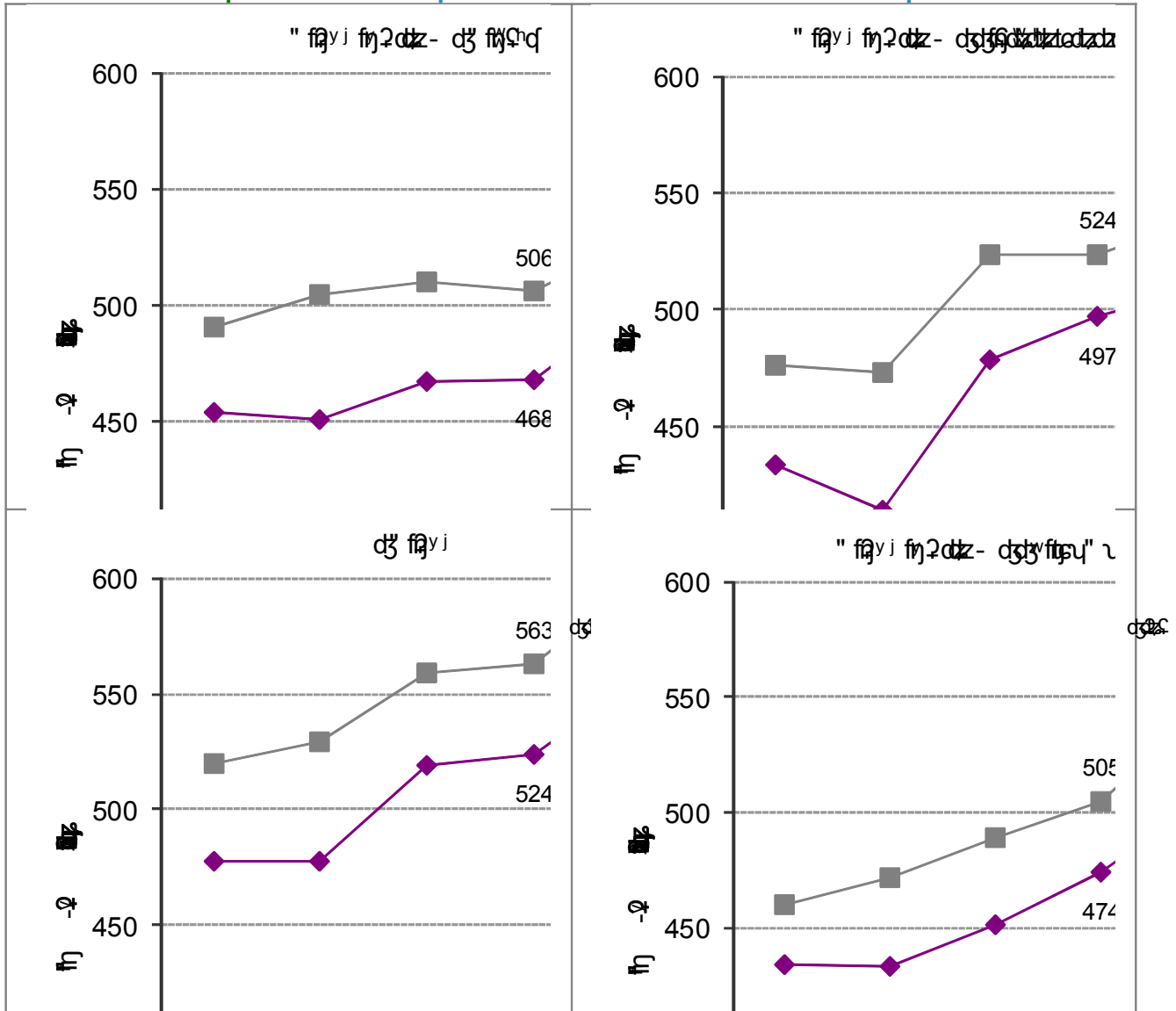
* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

- עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 16 מעלה כי:**
- הישיגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי עברית מצביעים בארבע השנים על **פערים ניכרים** בציוניהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי.
  - הפערים בכיתות ח' גדולים יותר מהפערים בכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי גבוה** לבין הישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם 77 נקודות באנגלית, 79 נקודות במדע וטכנולוגיה, 96 נקודות בעברית ו-114 נקודות במתמטיקה.
  - העלויות שחלו בהישגי כלל התלמידים דוברי העברית במהלך השנים בארבעת תחומי הדעת, נרשמו על פי רוב בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.** זאת למעט במבחן במתמטיקה, שבו לא חל לאורך השנים שינוי של ממש בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
  - במבחן **במתמטיקה** נרשמה על פני השנים **התרחבות עקבית של הפערים** בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **גבוה** לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** התרחב במהלך חמש השנים ב-30 נק' בסולם הרב-שנתי, זאת בעקבות עלייה בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת יציבות בהישגיהם של התלמידים מרקע נמוך.
  - הפער **באנגלית** בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי **נמוך** לבין הישגי תלמידים מרקע **בינוני** שהצטמצם בתש"ע חזר והתרחב קלות בתשע"א (עלייה של 11 נק' בגודל

(הפער).

- במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובשפת-אם עברית** ניכרת **יציבות** על פני השנים בפערים בין הישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי.

תרשומה 14: הציון הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.

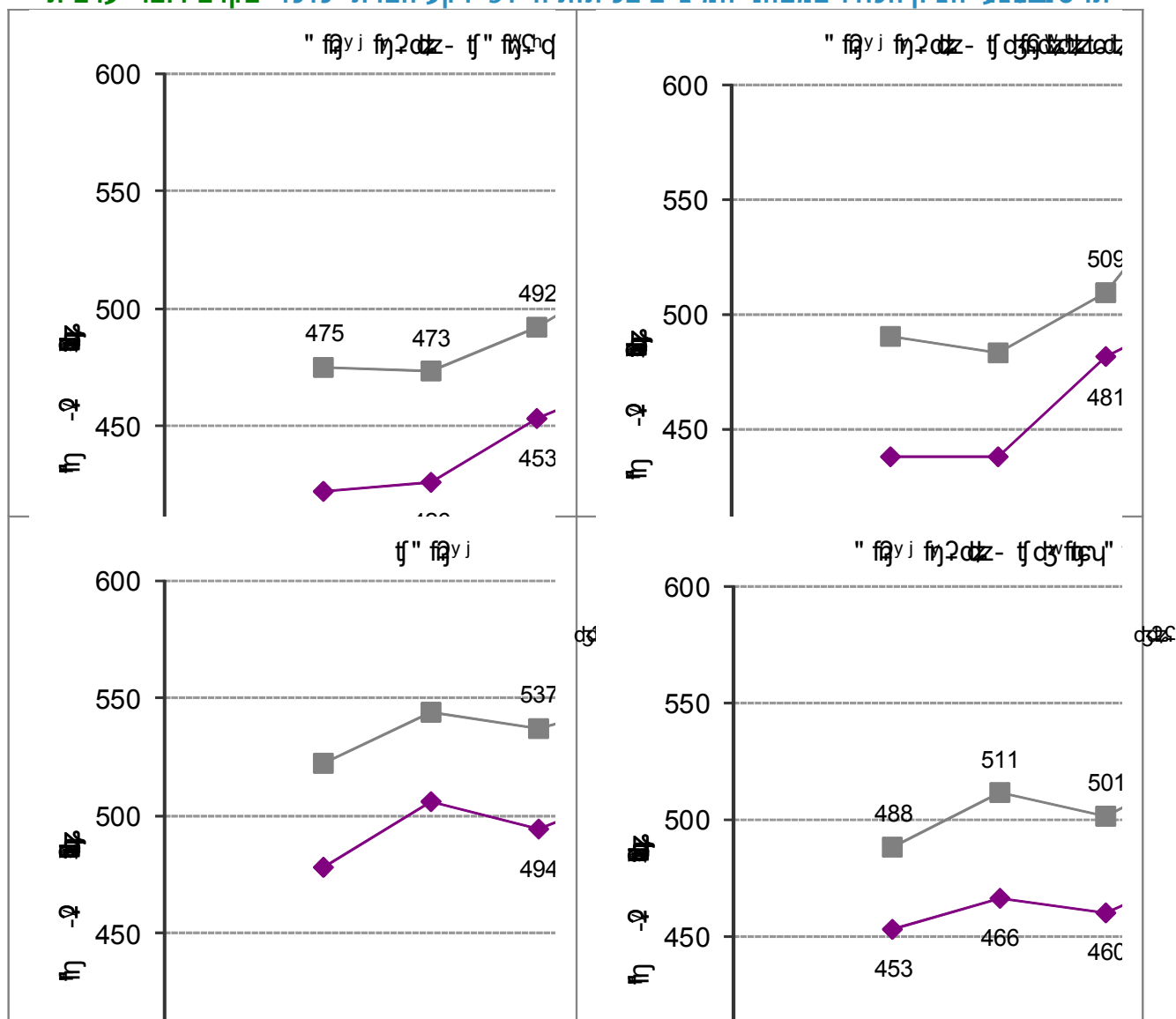
עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי:

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על **פערים ניכרים** בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 27 נקודות באנגלית, 30 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות במתמטיקה, ו- 42 נקודות בערבית.
- העלייה בהישגים בארבעת תחומי הדעת במהלך השנים ניכרת הן בקרב התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני והן בקרב התלמידים מרקע נמוך.
- במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובאנגלית**, מסתמנת החל מתשס"ט מגמה

של **צמצום** הפערים בהישגי התלמידים. בתשע"א חל צמצום קל בפער באנגלית ה' בהשוואה לתש"ע (צמצום של 11 נקודות), זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בהשוואה לעלייה בהישגי התלמידים מרקע בינוני.

▪ במבחנים **במתמטיקה ובערבית** אין שינוי של ממש בפערים בחמש השנים.

תרשומה ציפוי הציפוי הכולל במבחני המיצ"ב בכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי בקרב דוברי ערבית

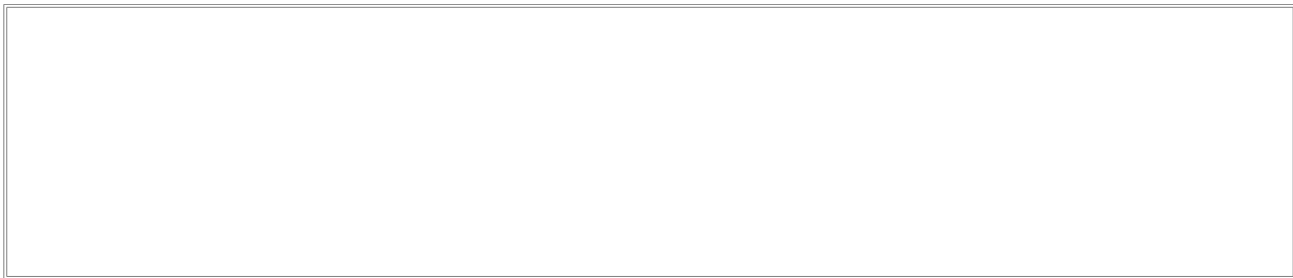

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים. * בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

לסדר ממוצע דגש לסדר ממוצע דגש לסדר ממוצע דגש

עיון בנתונים שבתרשים שלעיל ובתרשים 17 מעלה כי:

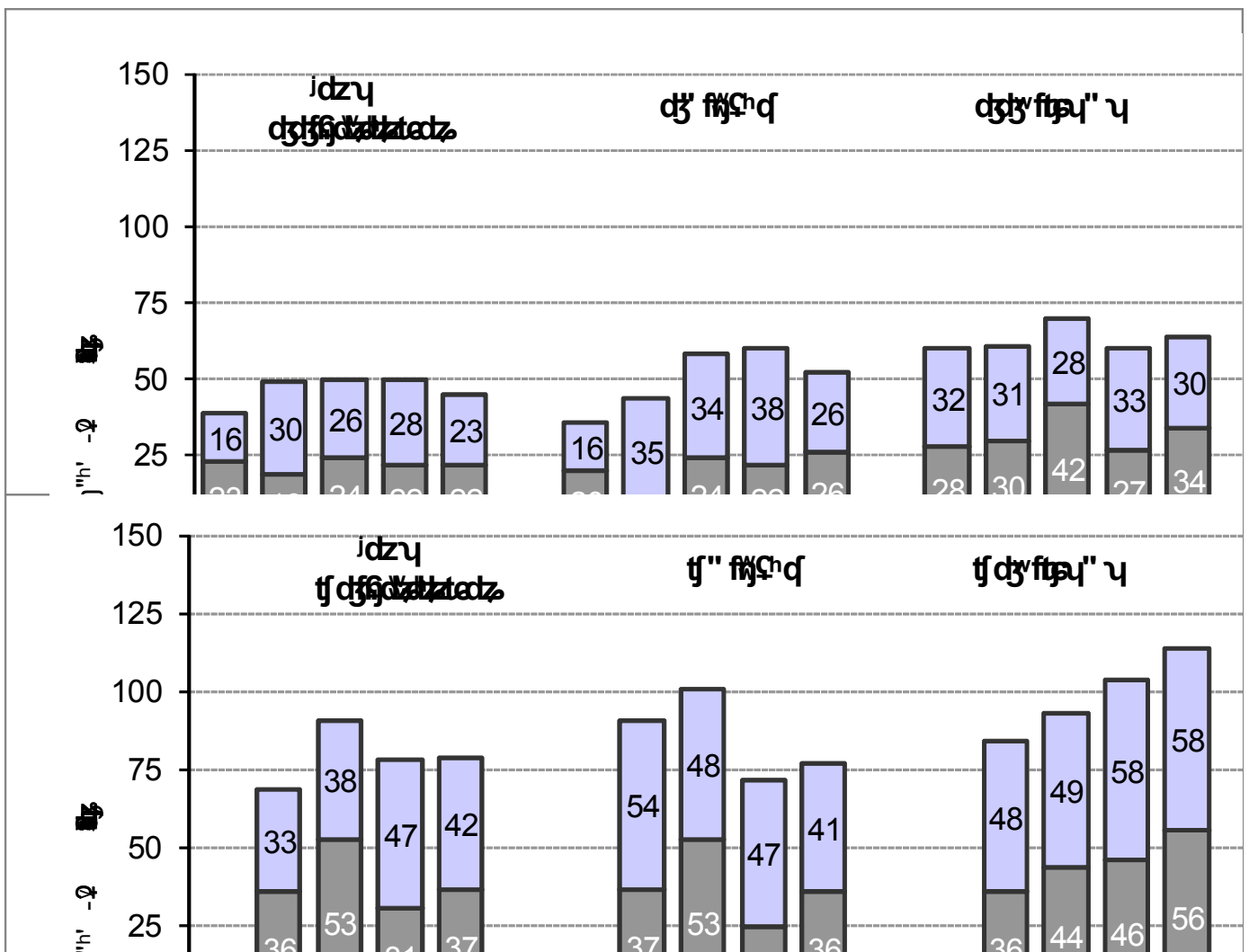
- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי ספר דוברי ערבית מצביעים על פערים ניכרים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך.
- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 37 נקודות בערבית, 45 נקודות במתמטיקה, 47 נקודות באנגלית, ו- 63 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- בכל אחת משתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד חלה עלייה בהישגים בארבעת תחומי הדעת במהלך השנים.
- במבחן במדע וטכנולוגיה חלה בתשע"א התרחבות ניכרת בפער בהשוואה לשנים קודמות (63 נק' בתשע"א בהשוואה ל- 52 נק' בתשס"ח), זאת בעקבות עלייה חריגה (58 נק') בציוניהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בין תש"ע לתשע"א.
- לעומת זאת, במבחנים באנגלית, במתמטיקה ובערבית הפערים בהישגי התלמידים יציבים על פני השנים.
- בקרב דוברי הערבית הפערים בכיתות ח' דומים בגודלם לפערים בכיתות ה' (למעט במקצוע מדע וטכנולוגיה בתשע"א).

בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני הישגים לאורך השנים תשס"ז-תשע"א בכל אחת מקבוצות הרקע חברתי-כלכלי. בתרשימים 16 ו-17 שלהלן מוצגים נתונים על גודל הפערים בין הישגי תלמידים הבאים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים ברמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

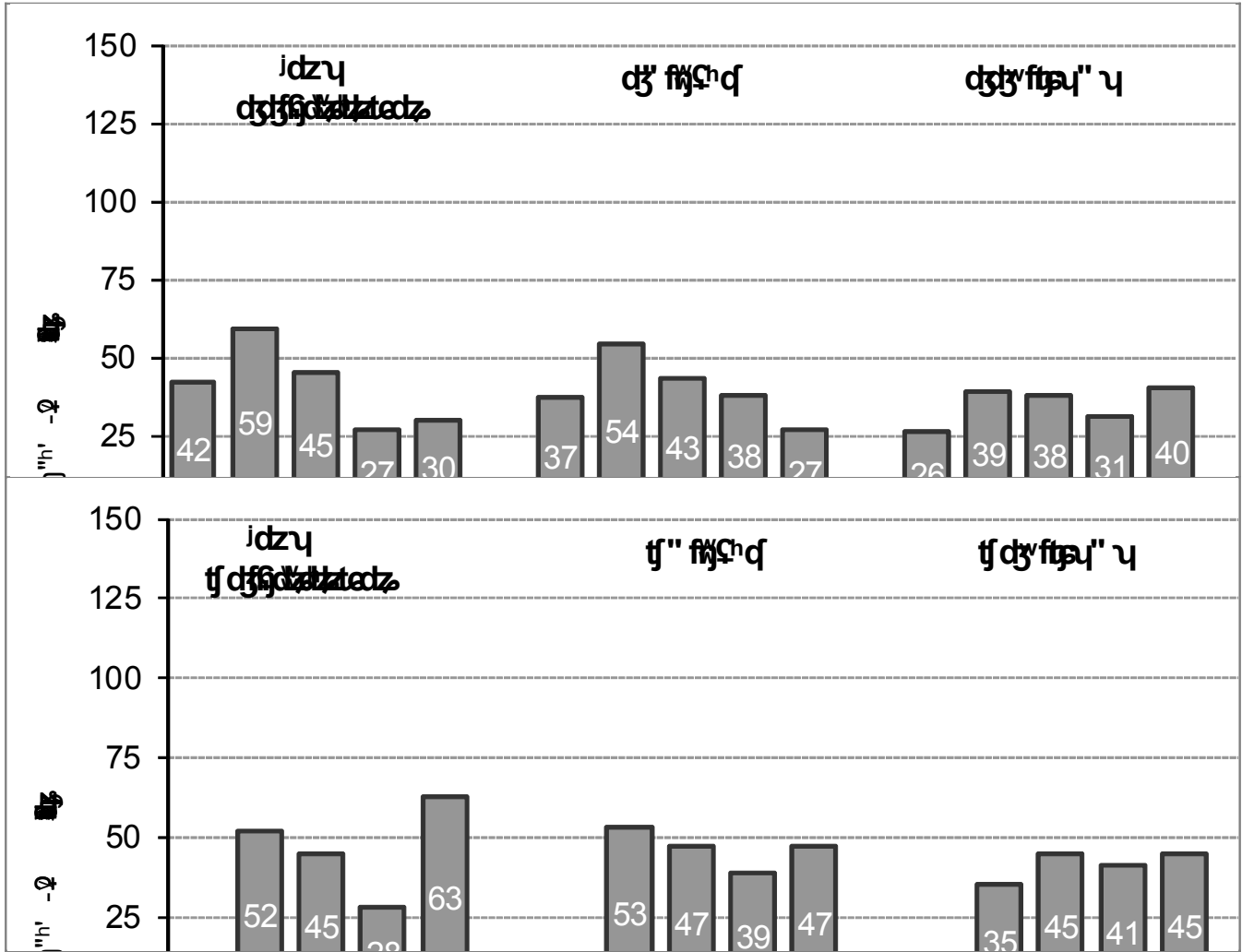

תרשימים 16 ו-17 בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב בקרב דוברי עברית

* בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ה' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

תהשיטלם בהישגי נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב בקרב דוברי ערבית

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בתרשים.
 * בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בהשוואה בין השנים בשכבת גיל זו.

סיכום נתוני הפערים בהישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א

כללי:

- במרבית המבחנים ודרגות הכיתה ניכרת עלייה לאורך השנים בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל המקצועות ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר.

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 45 נקודות במדע וטכנולוגיה, 52 נקודות באנגלית, 60 נקודות בעברית ו-64 נקודות במתמטיקה.
- הפערים שנרשמו בתשע"א דומים על פי רוב לאלו שנרשמו בתש"ע ובשנים קודמות. אי אפשר להצביע על מגמה של שינוי בפערים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי על פני השנים.

בכיתות ח'

- בכיתות ח' מתרחבים הפערים בהשוואה לכיתות ה'. בשנה"ל תשע"א הפערים בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 77 נקודות באנגלית, 79 נקודות במדע וטכנולוגיה, 96 נקודות בעברית ו-114 נקודות במתמטיקה.
- במבחן במתמטיקה נרשמה על פני השנים התרחבות עקבית של הפערים בהישגי תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי. הפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך התרחב במהלך חמש השנים ב-30 נק' בסולם הרב-שנתי, זאת בעקבות עלייה בהישגי התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת יציבות בהישגיהם של התלמידים מרקע נמוך.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה, בעברית ובאנגלית, הפערים שנרשמו בתשע"א בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי דומים בגודלם לפערים שנרשמו בשנים קודמות.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בהשוואה לעמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 27 נקודות באנגלית, 30 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות במתמטיקה, ו-42 נקודות בערבית.
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית, מצטיירת החל מתשס"ט מגמה של צמצום הפער בהישגי התלמידים, ואילו במבחנים במתמטיקה ובערבית אין שינוי של ממש בפערים בחמש השנים.

בכיתות ח'

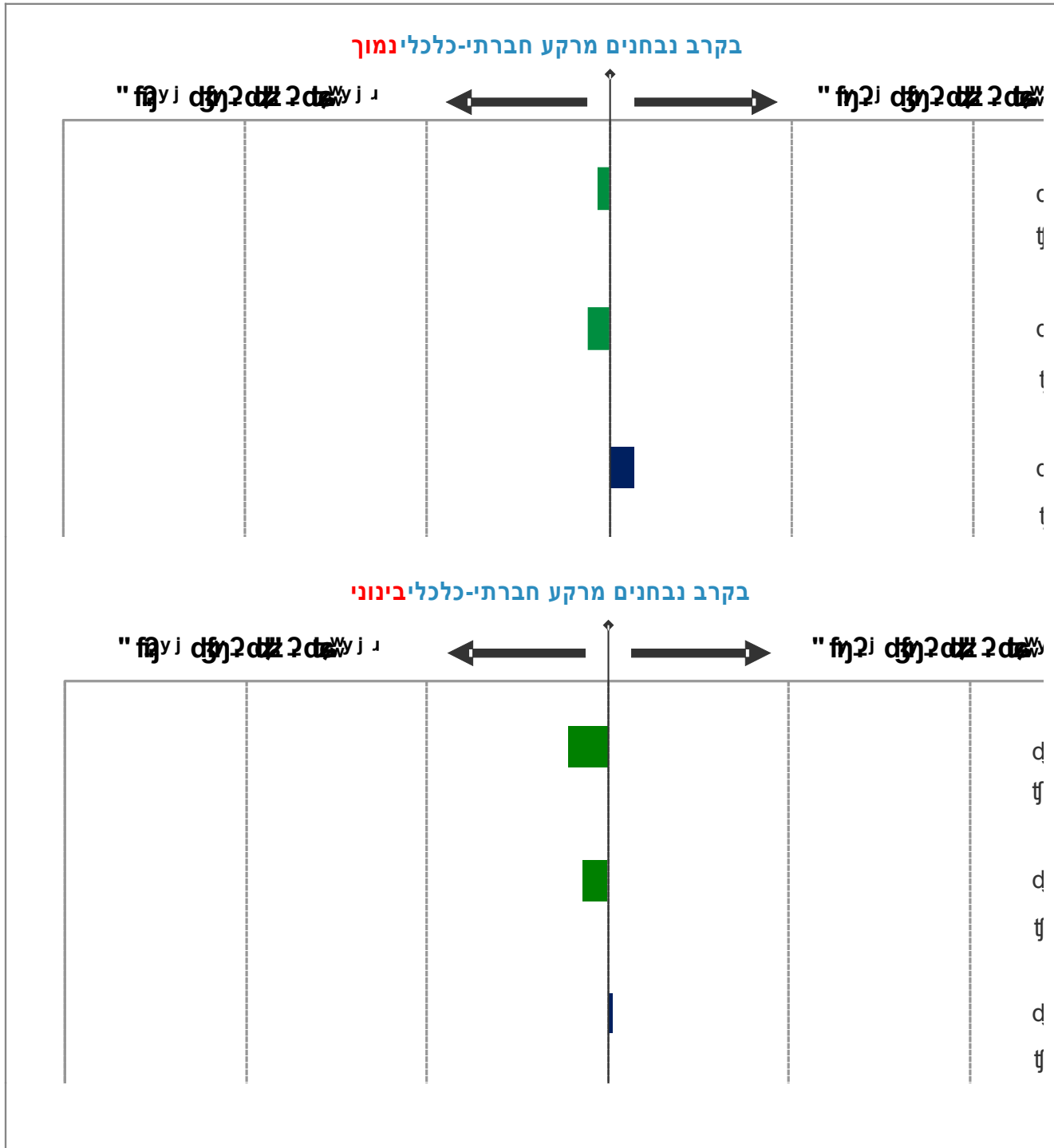
- בקרב דוברי הערבית הפערים בכיתות ח' דומים בגודלם לפערים בכיתות ה' (למעט במדע וטכנולוגיה תשע"א). בשנה"ל תשע"א הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לעומת עמיתיהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 37 נקודות בערבית, 45 נקודות במתמטיקה, 47 נקודות באנגלית, ו-63 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- במבחן במדע וטכנולוגיה חלה בתשע"א התרחבות ניכרת בפער בהשוואה לשנים קודמות (63 נק' בתשע"א בהשוואה ל-52 נק' בתשס"ח), זאת בעקבות עלייה חריגה (58 נק') בין תשע"א לתש"ע בציוניהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני.
- לעומת זאת, במבחנים באנגלית במתמטיקה ובערבית הפערים בהישגי התלמידים יציבים על פני השנים.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון האם אפשר לייחס את הפערים שהוצגו בפרק הקודם, בין הישגיהם של דוברי עברית להישגיהם של דוברי ערבית, לרקע החברתי-כלכלי של הנבחים. בתרשים הבא מוצגים **בנפרד** הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **נמוך**, והפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית לבין הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני**, במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ולכיתות ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה.

תרשומים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"א

עיון בתרשימים שלעיל מעלה כי:

1. תמונת הפערים העולה מנתוני מיצ"ב תשע"א **שונה מאד** מתמונת הפערים שהתקבלה בשנים קודמות. בקרב התלמידים דוברי הערבית נצפו בתשע"א עליות ניכרות בהישגים ואילו בקרב התלמידים דוברי העברית נרשמו עליות מתונות יותר.

2. כתוצאה מכך, חל **צמצום משמעותי בפערים** בהישגים בין שני מגזרי השפה, וכאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים נמצא כי בחלק מהמבחינים **הישגי דוברי הערבית עולים על הישגי דוברי העברית**.

תמונת מצב זו אינה משתקפת בממוצעים של **כלל התלמידים** במגזרי השפה. ממוצעים אלו הצביעו על פערים בהישגים לטובת דוברי העברית (ר' תרשים 11 בעמוד 23), זאת, בין היתר, בשל ההבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 10%, 40% ו-50%, בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך ובינוני וגבוה הם בקירוב 70% ו-27%, ו-3%, בהתאמה (ר' נספח 2).

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- הפער הגדול ביותר לטובת **דוברי הערבית** נמצא במבחן **במתמטיקה לכיתות ח' - 25** נקודות בסולם הרב-שנתי. בשנה"ל תשע"א עלו הישגי התלמידים דוברי הערבית מרקע חברתי-כלכלי נמוך ב- 20 נק' ואילו בהישגי התלמידים דוברי העברית מרקע נמוך לא חל שינוי של ממש. בהשוואה לשנים קודמות, בתש"ע לא נמצא הבדל בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית, בתשס"ט נמצא פער של 7 נק' לטובת דוברי העברית ובתשס"ח נמצא פער דומה לטובת דוברי העברית.
- במקצוע **מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** נמצא **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 10 נקודות. בהשוואה לשנים קודמות, בתש"ע לא נמצא הבדל בהישגים ואילו בשנים תשס"ט ותשס"ח נרשמו הבדלים ניכרים לטובת דוברי העברית (23 ו-30 נק', בהתאמה)
- **באנגלית לכיתות ח'** נמצא **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 13 נקודות בסולם הרב-שנתי. פער זה קטן יחסית לפערים שנמצאו בשלוש השנים הקודמות (כ-35 נקודות).
- בשאר המבחנים ההישגים של תלמידים דוברי ערבית מרקע נמוך **דומים** להישגים של תלמידים דוברי עברית מרקע נמוך.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- במבחן **במתמטיקה לכיתות ח'** נרשם **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 14 נקודות בסולם הרב-שנתי. בשלוש השנים הקודמות, נרשמו הישגים דומים בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בשני המגזרים.
- בדומה, במבחן **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** נרשם **פער קל לטובת דוברי הערבית** - 11 נקודות. בשנים תש"ע ותשס"ט ההישגים של התלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני בשני המגזרים היו דומים, ואילו בתשס"ח נמצא פער לטובת דוברי העברית (41 נק').
- במקצוע **מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** חלה **עלייה חריגה** בהישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי כלכלי בינוני. כתוצאה מכך נפתח **פער ניכר** בהישגים במקצוע זה לטובת **המגזר דובר הערבית** - 36 נקודות. בשנים קודמות נרשמו פערים קלים עד ניכרים לטובת דוברי העברית.
- בשאר המבחנים, הישגי התלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי **בינוני דומים** להישגי התלמידים דוברי העברית מרקע זה.

פערים בהישגיהם של בנים ובנות

בלוחות ובתרשימים שלהלן מוצגים נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) וכן פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א לכיתות ה' ו-ח' במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הנתונים מדווחים בעבור כלל בתי הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי ספר במגזרי שפה שונים מוצגים גם נתוני הישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה המגדר לבין ההישגים.

הערה: בלוחות שבנספח 2 מוצגים נתונים מקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א.

כלל בתי הספר

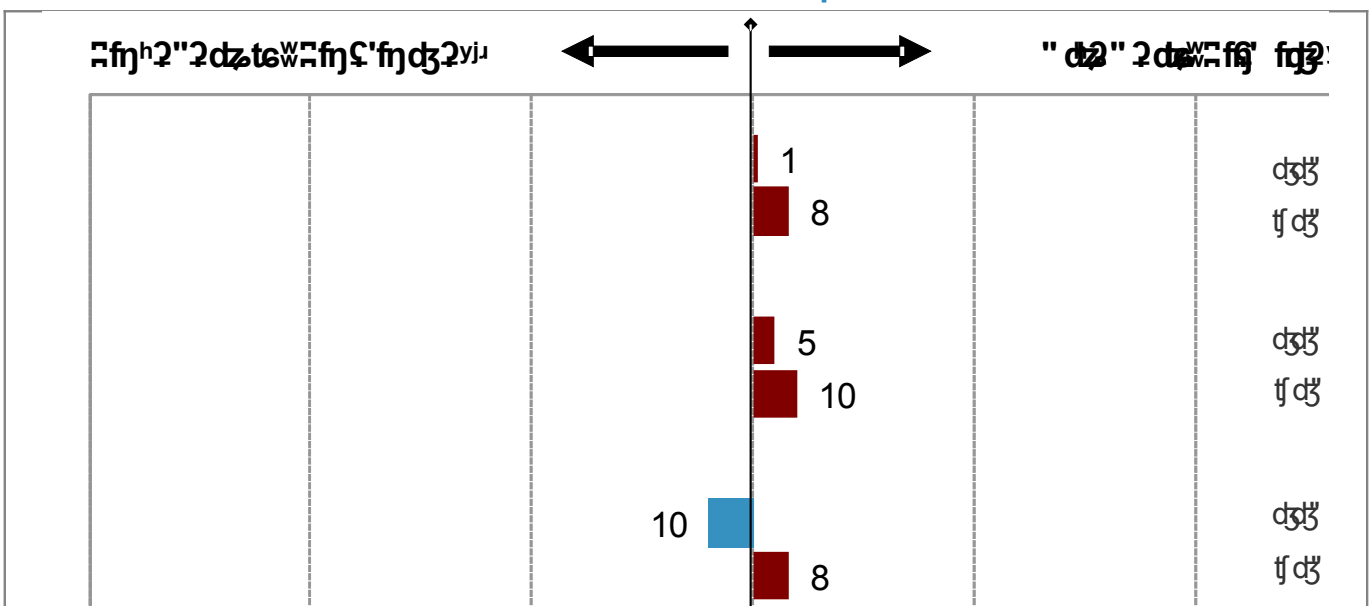
בלוח ובתרשימים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בכלל בתי הספר בארץ.

לוח 13: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנות ובנים במבחני המיצ"ב תשע"א - כלל בתי הספר

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			כלל בתי הספר כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
1	78	531	9,471	75	532	10,160	76	532	19,631	ה'
8	106	537	8,318	99	545	8,931	102	541	17,249	ח'
אנגלית										
5	93	523	9,512	88	528	10,441	91	525	19,953	ה'
10	88	518	8,713	82	528	9,553	85	523	18,266	ח'
מתמטיקה										
10-	84	551	10,793	81	541	11,267	82	546	22,060	ה'
8	100	518	9,856	94	526	10,481	97	522	20,337	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות

תרשים 19: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א - כלל בתי הספר

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי:

- בשנה"ל תשע"א, בקרב כלל הנבחנים, הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית, זאת בדומה לממצאים בשנים קודמות.
- במבחנים במתמטיקה נמצא כי בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות (ב- 10 נקודות בסולם הרב-שנתי). בכיתות ח' התמונה מתהפכת, כאן הישגי הבנות גבוהים במעט מהישגי הבנים (ב- 8 נקודות).
- במבחנים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית נמצא כי בכיתה ה' אין הבדל של ממש בין הישגי הבנות לבין הישגי הבנים, אולם בכיתה ח' נפתח פער קל לטובת הבנות (8 במדע וטכנולוגיה ו-10 נקודות באנגלית).

בתי ספר דוברי עברית

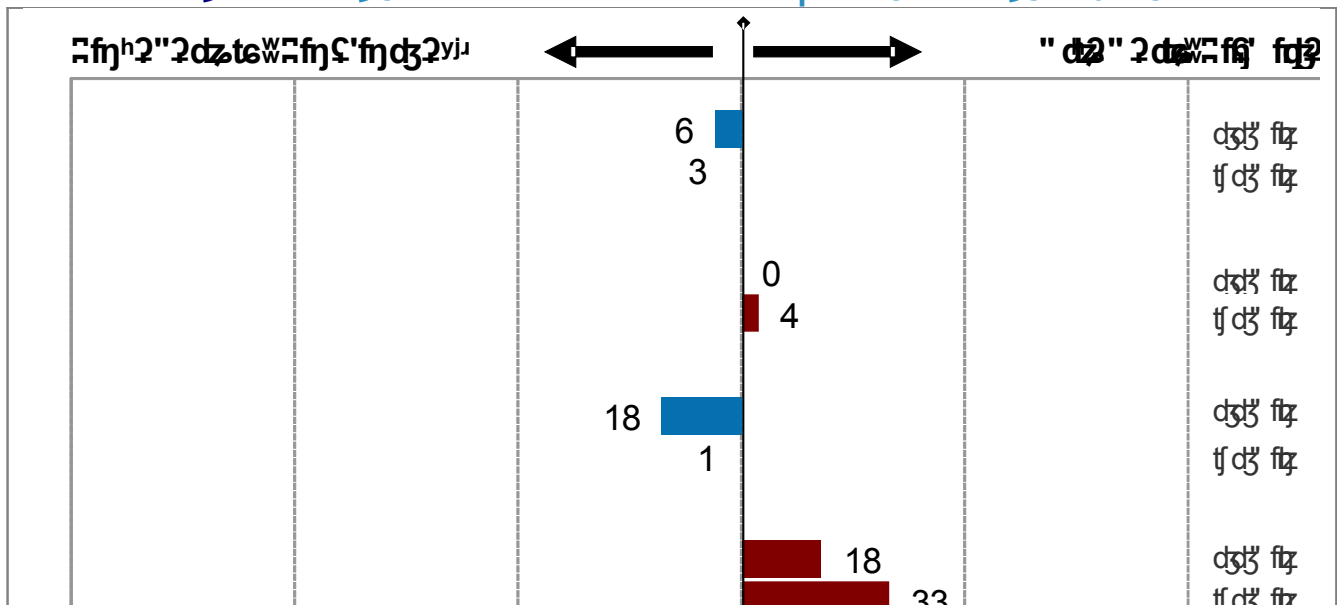
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי עברית.

לוח 14: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי עברית

פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי	בנים			בנות			כלל התלמידים			דוברי עברית כיתות
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
6-	75	540	6,782	71	534	7,179	73	537	13,961	ה'
-3	100	549	6,515	95	546	6,824	97	547	13,339	ח'
אנגלית										
0	94	532	6,542	91	532	7,138	92	532	13,680	ה'
4	85	535	6,362	81	539	6,835	83	537	13,197	ח'
מתמטיקה										
18-	77	567	7,615	78	549	7,737	78	558	15,352	ה'
1-	100	533	7,067	96	532	7,403	97	532	14,470	ח'
עברית										
18	73	519	7,611	70	537	7,795	72	528	15,406	ה'
33	98	534	7,043	83	567	7,485	92	551	14,528	ח'

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 20: פערים בהישגים בין בנים לבנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי עברית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי העברית:

- במקצוע שפת-אם עברית בכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים: 18 ו-33 נקודות בסולם הרב-שנתי, בהתאמה.
- במקצוע מתמטיקה לכיתות ה' היו הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות - 18 נקודות בסולם הרב-שנתי. לעומת זאת, במתמטיקה בכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.
- באנגלית ובמדע וטכנולוגיה לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות, למעט פער זעיר של 6 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה בכיתות ה'.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א בקרב דוברי העברית דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

בתי ספר דוברי ערבית

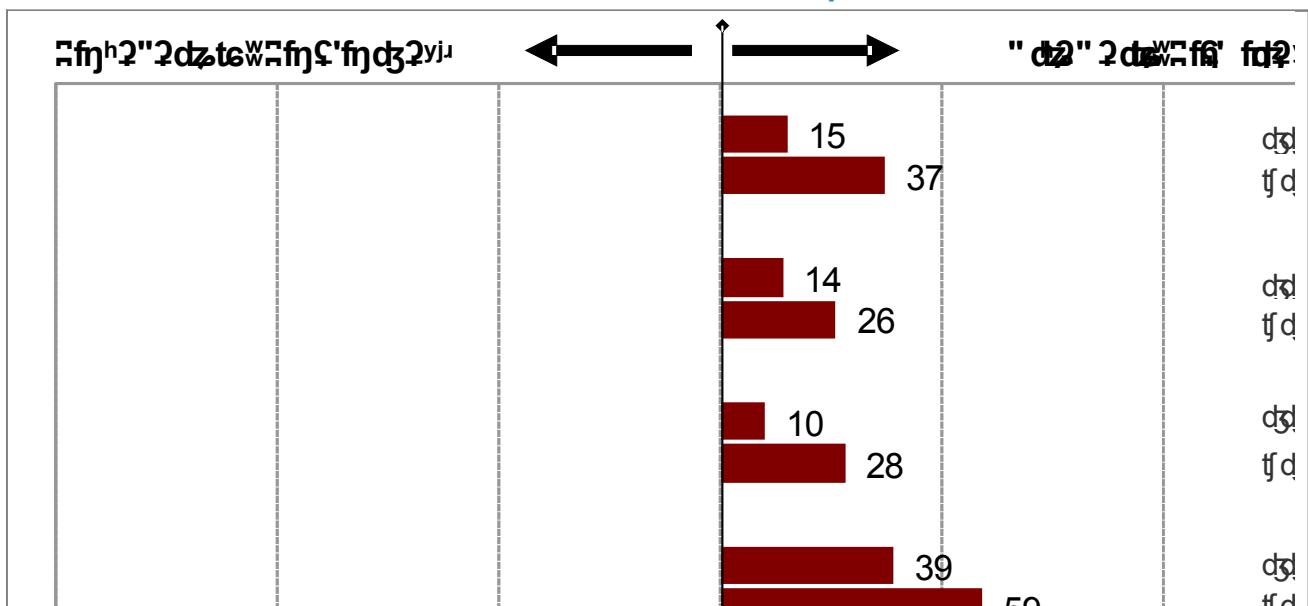
בלוח ובתרשים שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"א במקצועות המיצ"ב השונים בבתי ספר דוברי ערבית.

לוח 15: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי ערבית

דוברי ערבית כיתות	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים* הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
מדע וטכנולוגיה										
ה'	81	519	5,670	80	526	2,981	82	511	2,689	15
ח'	112	525	3,910	106	542	2,107	115	505	1,803	37
אנגלית										
ה'	85	511	6,273	82	518	3,303	88	504	2,970	14
ח'	80	491	5,069	76	503	2,718	82	477	2,351	26
מתמטיקה										
ה'	86	520	6,708	84	525	3,530	88	515	3,178	10
ח'	92	498	5,867	90	511	3,078	91	483	2,789	28
ערבית										
ה'	84	571	6,659	73	589	3,523	90	550	3,136	39
ח'	90	527	5,913	75	555	3,095	96	496	2,818	59

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 21: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"א - דוברי ערבית

עיון בלוח ובתרשים מעלה כי בקרב דוברי הערבית:

- הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי בכל שכבות הגיל ובכל מקצועות המיצ"ב, לרבות במקצוע המתמטיקה, וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- הפער הגדול ביותר לטובת בנות דוברות ערבית נמצא בערבית בכיתות ח' - 59 נקודות בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. הפער הקטן ביותר לטובת הבנות נרשם במתמטיקה בכיתות ה' - 10 נקודות בלבד בסולם המיצ"ב הרב-שנתי. ככלל, הפערים לטובת הבנות בכיתות ח' גבוהים מהפערים בכיתות ה'.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א בקרב דוברי הערבית שונה במעט מהתמונה שהתקבלה בתש"ע. בכיתה ה' במקצועות מדע וטכנולוגיה, אנגלית וערבית הצטמצם במקצת הפער לטובת הבנות (ירידה של 12-15 נק'). גם בכיתה ח' הפער לטובת הבנות במדע וטכנולוגיה הצטמצם קלות (ירידה של 8 נק') אך התרחב בערבית (עלייה של 9 נק').

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"א

- בקרב דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים במבחני בשפת-אם בכיתות ה' ו-ח' (18 נקודות ו-33 נקודות, בהתאמה), ואילו במתמטיקה בכיתה ה' הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (18 נקודות). בשאר המבחנים לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות, למעט פער זעיר של 6 נקודות לטובת הבנים במדע וטכנולוגיה בכיתות ה'.
- בקרב דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות ובכל שכבות הגיל. הפערים לטובת הבנות בכיתה ח' גבוהים מהפערים המקבילים בכיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית בכיתות ח' (59 נקודות), והקטן ביותר - במבחן במתמטיקה בכיתות ה' (10 נקודות).
- בשני מגזרי השפה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-האם בכיתות ח', ואילו הפערים הקטנים ביותר, או אף היפוך כיוונום של הפערים, נמצאו במבחן במתמטיקה בכיתות ה'.
- בקרב דוברי העברית תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א תואמת לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות. לעומת זאת, בקרב דוברי הערבית בכיתה ה' חל צמצום קל בפערים בהישגים לטובת הבנות (למעט במתמטיקה), זאת בעקבות עלייה גדולה יותר בקרב הבנים בהשוואה לעלייה שחלה בקרב הבנות.

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"א

בשפת-אם בכיתות ב'

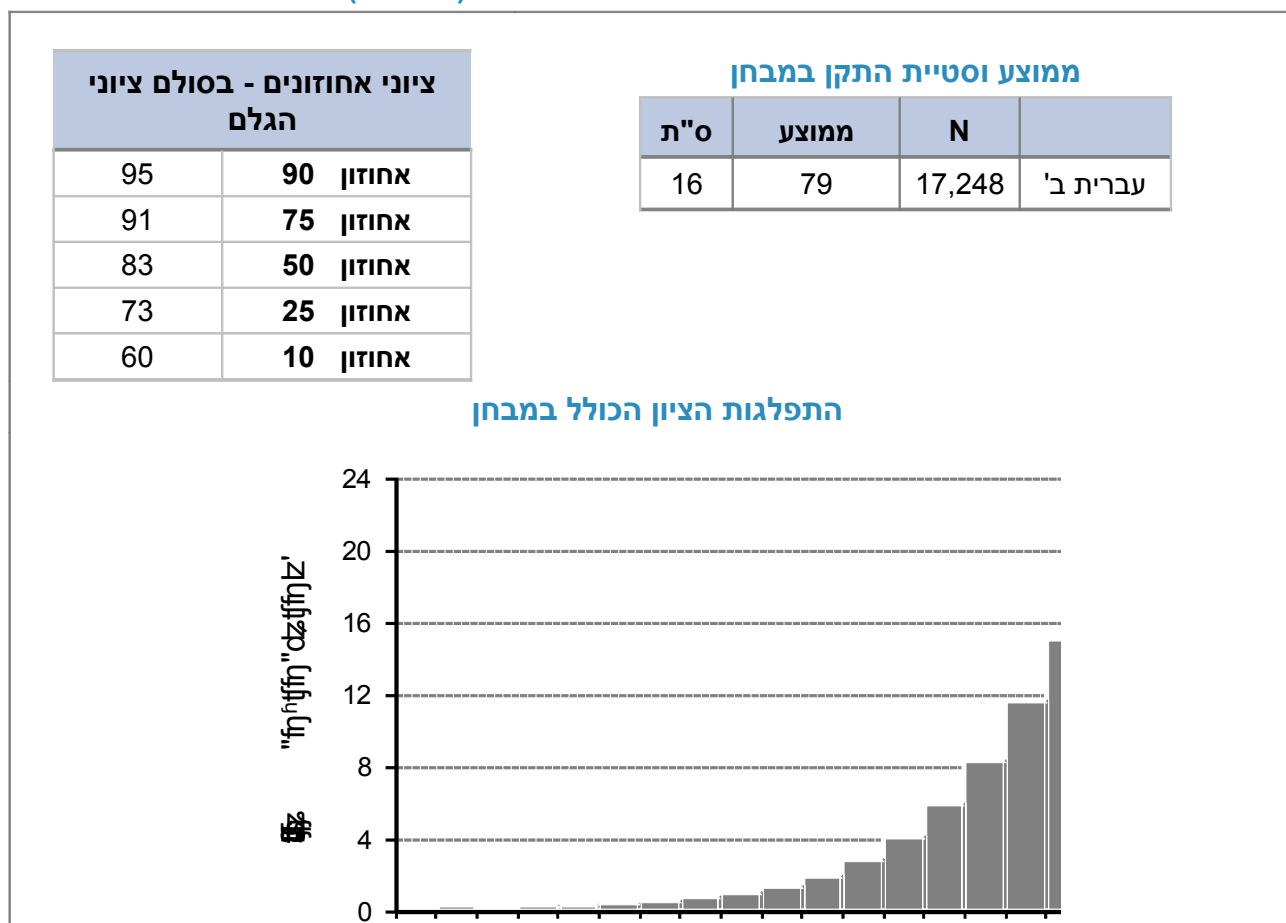
הישגים במבחני המיצ"ב בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

המבחן בעברית בכיתות ב'

המבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בעברית לבית הספר היסודי. המבחן הועבר לבתי ספר דוברי עברית בלבד. הנושאים במבחן היו: שליטה בצופן האלפביתי, הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של טקסטים קצרים ואחרות בהבנה של טקסטים ארוכים משתי סוגות: טקסט מידע וסיפור. שאלות ההבנה במבחן בדקו שלושה ממדי הבנה: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט; יישום, הערכה וביקורת.

בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, התפלגות הציונים וציוני אחוזונים) במבחן המיצ"ב תשע"א בעברית לכיתות ב'. כל הנתונים המדווחים בפרק זה מבוטאים במונחי סולם ציוני הגלם (100-0)⁵.

תרשים 22: עברית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (100 - 0) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

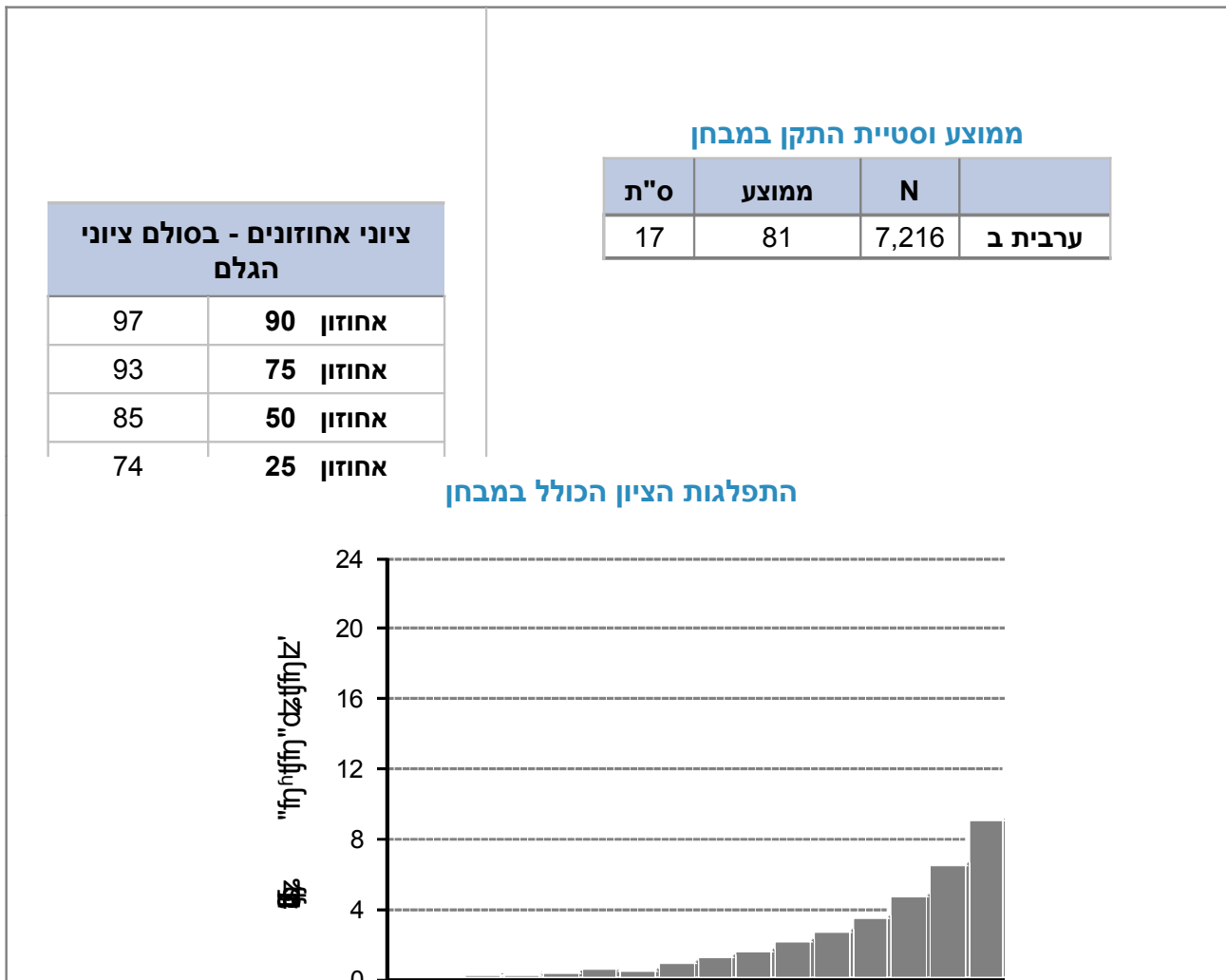
- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ-91.
- פיזור הציונים במבחן זה קטן יחסית.

⁵ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 100-0 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נעשה הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם עברית - ר' בהמשך הפרק.

המבחן בערבית בכיתות ב'

המבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ב' נועד להעריך את רמת השליטה של התלמידים בתחום החינוך הלשוני על סמך תכנית הלימודים בערבית לבית הספר היסודי. המבחן הועבר לבתי ספר דוברי ערבית בלבד. הנושאים במבחן היו: שליטה בצופן האלפביתי, הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. נושא הבנת הנקרא נבדק באמצעות מספר משימות, חלקן עסקו בהבנה של משפטים ואחרות בהבנה של טקסטים משתי סוגות: טקסט מידע וטקסט נרטיבי. שאלות ההבנה במבחן בדקו את **ממדי ההבנה הבאים**: הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; הבנת המשתמע מתוך הטקסט פרשנות; מיזוג ויישום; הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. בתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן, וציוני אחוזונים) במבחן מיצ"ב תשע"א בערבית לכיתות ב'. כל הנתונים המדווחים להלן מבוססים במונחי סולם ציוני הגלם (0-100)⁶.

תרשים 23: ערבית לכיתות ב' בסולם ציוני הגלם (0 - 100) מיצ"ב תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- נמצא שיעור גדול של תלמידים שהישגיהם נמצאים בחלקו העליון של סולם ציוני הגלם. כרבע מכלל הנבחנים במבחן זה השיגו ציון הגבוה מ- 93.
- פיזור הציונים במבחן זה קטן יחסית.

⁶ במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' לא נעשה הליך כיול בין שנים, ועל כן, הנתונים מדווחים במונחי סולם ציוני הגלם 0-100 ואינם כוללים השוואה רב-שנתית. במבחן זה נערך הליך של "קביעת תקנים". פירוט נוסף על אודות יישומו של הליך זה במבחן בשפת-אם ערבית - ר' בעמוד הבא.

הליך "קביעת תקנים" במבחנים בשפת-אם בעברית ובערבית לכיתות ב'

על מנת לסייע בפירוש תוצאות המבחן בשפת אם לכיתות ב', הונהג גם השנה הליך של "קביעת תקנים" (Standard Setting). הליך קביעת התקנים הוא הליך המקובל במדידה חינוכית ומיושם במערכות מבחנים רחבי היקף שונים ברחבי העולם (כולל המבחנים הבינלאומיים כדוגמת PISA, TIMSS ו-PIRLS).

בהליך כזה נקבעות נקודות חתך אחדות על גבי סולם הציונים, ועל פיהן מוגדרות רמות הישג שונות בתחום הנמדד. קביעת נקודות החתך מתבצעת על-ידי מומחים בתחום הדעת, והיא מבוססת על ניסיונם ועל תפיסותיהם בנוגע לביצוע אופייני או מצופה של תלמידים, ועל נתונים אמפיריים שנאספו על אודות ביצועיהם של התלמידים בכל שאלה במבחן.

בשנת הלימודים תשע"א בוצע הליך נפרד של קביעת תקנים עבור המבחנים הבאים: עברית לכיתות ב' וערבית לכיתות ב'.

רמות ההישג במבחן המיצ"ב בעברית ובערבית לכיתות ב' אינן זהות ואינן בנות השוואה. אין להשוות בין שיעור התלמידים בכל אחת מן הרמות בשני מבחנים אלו. כזכור, המבחנים בעברית ובערבית מפותחים באורח בלתי תלוי זה בזה, על-פי תוכניות לימודים ויעדים לימודיים שונים, במתן דגשים שונים ובהתייחסות לייחודי שבכל שפה. המבחנים פותחו על-ידי צוותי פיתוח נפרדים ועצמאיים, ולכן בוועדות היגוי נפרדות זו מזו. כך גם לגבי הליך קביעת התקנים: נקודות החתך ורמות ההישגים המדווחים להלן פותחו בנפרד ובאורח בלתי תלוי בשני המבחנים הללו על-ידי צוותים שונים וועדות מומחים שונות.

קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב':

הליך קביעת התקנים התבסס על פריטי הבנת הנקרא ועל פריטי ידע לשוני. לא נכללו פריטי פענוח מילים, מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב. בהליך זה קבעו ועדות מומחים להוראת השפה העברית בכיתות ב' שלוש רמות הישג בהבנת הנקרא וידע לשוני: (1) רמה נמוכה; (2) רמה בינונית; ו- (3) רמה טובה ומעלה. תלמיד ברמה נתונה צפוי להתמודד בהצלחה עם שאלות המבחן אשר מתאימות לרמה זו, אך יתקשה להתמודד עם שאלות המאפיינות רמות הישג גבוהות יותר.

מאחר שהמבחנים משתנים מידי שנה, חשוב לציין כי רמות ההישג אינן בנות השוואה בין השנים!

בלוח 16 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בעברית ב' תשע"א. בלוח 17 מוצגות פעולות קוגניטיביות ומיומנויות שתלמידים ברמת הישג נתונה הצליחו בדרך כלל לבצע במשימות אלה.

לוח 16: קביעת התקנים במבחן בעברית לכיתות ב' - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת ההישגים
5%	נמוכה
18%	בינונית / בסיסית
77%	טובה ומעלה

לוח 17: המבחן בעברית לכיתות ב' - מיצ"ב תשע"א (הבנת הנקרא וידע לשוני)

רמת ההישג	שיעור התלמידים	הנושא	תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים במבחן בעברית לכיתה ב', תשע"א ברמות ההישג השונות
(1) נמוכה	5%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	להשלים באופן מלא מילות תוכן ומילות תפקוד מתוך ההקשר במשפט ובטקסט קצר תוך שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). להשלים באופן חלקי מילות תוכן במשפט ובטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). לענות באופן מלא על שאלות איתור מידע ברמת מורכבות נמוכה בשתי הסוגות: השאלות מתייחסות לתוכן קונקרטי גלוי ומפורש, המידע הוא מקומי (ברמת המשפט או ברמה של שניים-שלושה משפטים רצופים) ונעשה שימוש באותן מילים בשאלה ובטקסט. לענות באופן חלקי על שאלות ברמת מורכבות בינונית, הדורשות איתור ואזכור של מספר פרטי מידע והן מתייחסות לתוכן קונקרטי וגם לתוכן מופשט.
		ידע לשוני	במבחן לא היו פריטי לשון שאפיינו רמת הישג זו
(2) בינונית	18%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	להשלים באופן מלא מילות תוכן ומילות פונקציה בטקסט קצר ללא שימוש במילים נתונות (מחסן מילים). לענות באופן חלקי על שאלות ברמת מורכבות בינונית, הדורשות דיוק באזכור המידע בטקסט. בשאלות אלה המידע פחות גלוי ומפורש. להסיק מסקנות ברמה מקומית (ברמת המשפט או ברמה של שניים-שלושה משפטים רצופים), כאשר המידע משתמע והשאלות מנוסחות במילים אחרות מאלו המופיעות בטקסט. לענות על שאלות אוצר מילים (שאלות סגורות), כאשר אפשר להיעזר בהקשר של המשפט (להחליף את מילת היעד במילה הנתונה במשפט).
		ידע לשוני	לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית חיצוני ופנימי. לבנות משפטים ממילים נתונות. להשלים באופן חלקי פעלים מאותו שורש ובאותו בניין על פי ההקשר של המשפט, כאשר הפעלים מוכרים מלשון הדיבור (לכל פועל להשלים בן זוג מתאים, הנבדל בבניין, בזמן, במין ובמספר).
(3) טובה ומעלה	77%	הבנת הנקרא: - משפטים - טקסט שימושי קצר - סיפור - טקסט מידע	לסדר ברצף אירועים של סיפור, הדורשים שחזור של הסיפור בשלמותו. לענות באופן מלא ומדויק על שאלות פרשנות (ברמת מורכבות גבוהה) בשתי הסוגות. להסיק מסקנות וליצור הכללות נכונות תוך התייחסות לרעיונות מופשטים ברמת הטקסט השלם. לבצע אינטגרציה של מידע הן בתוך הטקסט והן בין המידע המופיע בטקסט לבין ידע העולם שמחוץ לטקסט.
		ידע לשוני	לסדר מילים על-פי סדר אלף-בית חיצוני ופנימי. לבנות משפטים ממילים נתונות. להשלים באופן מלא פעלים מאותו שורש ובאותו בניין על פי ההקשר של המשפט (לכל פועל להשלים בן זוג מתאים, הנבדל בבניין, בזמן, במין ובמספר).

קביעת התקנים במבחן בערבית בכיתות ב':

במבחן זה הליך קביעת התקנים התבסס על פריטי פענוח המילים, פריטי הבנת הנקרא ופריטי הידע הלשוני. מטלת ההכתבה ומטלת ההבעה בכתב לא נכללו בהליך זה. בהליך זה קבעו ועדות מומחים להוראת השפה הערבית בכיתות ב' שלוש רמות הישג בפענוח מילים, הבנת הנקרא וידע לשוני: (1) רמה נמוכה; (2) רמה בינונית; ו- (3) רמה טובה ומעלה.

תלמיד ברמה נתונה צפוי להתמודד בהצלחה עם שאלות המבחן אשר מתאימות לרמה זו, אך יתקשה להתמודד עם שאלות המאפיינות רמות הישג גבוהות יותר.

בלוח 18 מוצג שיעור התלמידים בכל רמת הישג במשימות פענוח מילים/משפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני במיצ"ב בערבית ב' תשע"א. בלוח 19 מוצגות דוגמאות לפעולות שהצליחו התלמידים ברמות הישג שונות לבצע במשימות אלה.

לוח 18: קביעת התקנים במבחן בערבית לכיתות ב' - שיעור התלמידים בכל רמת הישגים

שיעור התלמידים	רמת ההישגים
5%	נמוכה
18%	בינונית / בסיסית
77%	טובה ומעלה

לוח 19: ערבית לכיתה ב' - מיצ"ב תשע"א (פענוח מילים ומשפטים, הבנת הנקרא וידע לשוני)

תיאור הפעולות שבהן הצליחו התלמידים ברמות ההישג השונות	הנושא	שיעור התלמידים	רמת ההישג
לפענח מילים ומשפטים על-ידי התאמתם לתמונה נתונה (מטלת זיהוי).	פענוח מילים ומשפטים	13%	(1) נמוכה
להשלים משפט על-ידי מילות תוכן בהתאם לאיור מצורף (מטלת הפקה).	הבנת הנקרא		
להשלים משפט בעזרת מחסן מילים, על-ידי מילות תוכן ומילות פונקציה מתוך ההקשר במשפט, כאשר המשפט הוא בעל מבנה תחבירי פשוט (מטלת זיהוי). לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט כאשר המידע הוא מקומי ברמת המשפט או ברמה של שני משפטים רצופים (מטלת זיהוי או הפקה).			
להתאים פועל או שם תואר לשם נתון ביחיד זכר או ברבים זכר (מטלת זיהוי).	ידע לשוני		
התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמת ההישג הנמוכה, ובנוסף הצליחו בד"כ:			
לאתר פרטי מידע גלויים בטקסט כאשר המידע הוא ברמת מורכבות בינונית ונדרשת תשומת לב מיוחדת לפרטים (מטלת זיהוי).	הבנת הנקרא	18%	(2) בינונית
לפרש מילים לא שכיחות על פי ההקשר במשפט (מטלת זיהוי). להסיק מסקנות המצריכות הן קישור בין שני פריטי מידע המופיעים ברצף בטקסט והן הבנה של אלמנטים לשוניים, כגון: מילות קישור ואזכורים (זיהוי או הפקה). להסיק מסקנות על המשתמע מתוך הכתוב במשפט או בפסקה קצרה, כאשר המטלות מנוסחות במילים אחרות מאלו המופיעות בטקסט (זיהוי או הפקה).			
להתאים שם לפועל נתון ביחיד נקבה, בזמן עבר או בזמן הווה (זיהוי והפקה). להתאים פועל לשם נתון ביחיד נקבה, במסגרת משפט קצר ופועל שכיח (מטלת זיהוי).	ידע לשוני		
התלמידים הצליחו בד"כ לבצע את הפעולות בהן הצליחו תלמידים ברמות ההישג הנמוכה והבינונית, ובנוסף הצליחו בד"כ:			
להסיק מסקנות המצריכות קישור בין שני פריטי מידע שאינם מופיעים ברצף בטקסט (מטלת הפקה). להסיק מסקנות מתוך הטקסט הדורשות אינטגרציה בין מידע המופיע בטקסט לבין ידע העולם שמחוץ לטקסט (מטלת הפקה). ליישם מידע מהטקסט בסיטואציה נתונה (מטלת הפקה). להעריך טענה נתונה על סמך מידע בטקסט (מטלת הפקה).	הבנת הנקרא	69%	(3) טובה ומעלה
להתאים שם תואר לשם עצם נתון ביחיד נקבה (מטלת זיהוי). להפיק צורת נקבה לשם הנתון ביחיד בהתאם למשפט (מטלת הפקה).			

פערים בהישגים בשפת-אם בכיתות ב' לפי הרקע החברתי-כלכלי

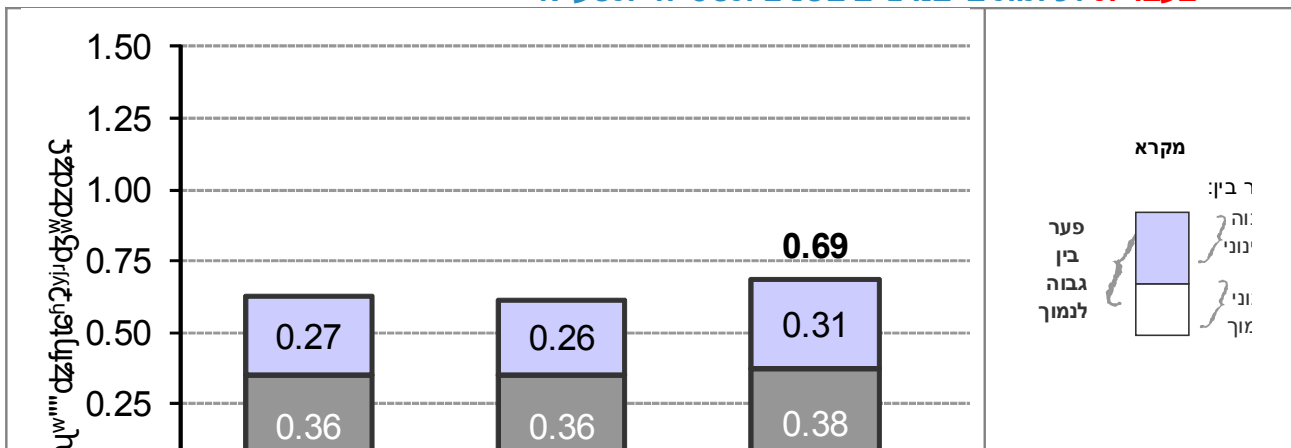
לשם ניתוח הפערים בהישגיהם של נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות לפי הרקע החברתי-כלכלי של כל אחד מהם - נמוך, בינוני וגבוה (להסבר על חישוב המדד ר' עמוד 25). בלוחות הבאים מוצגים ההישגים בפרק **הבנת הנקרא** במבחנים בשפת-אם עברית וערבית לכיתות ב' בתשע"א בחלוקה לפי רמות הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים. בהמשך, מוצגים בתרשימים הפערים בהישגיהם של נבחנים מרקע חברתי-כלכלי שונה בשנים תשס"ח* -תשע"א (להסבר על אופן קריאת התרשים ר' עמ' 25). ניתוח הפערים מבוצע בעבור הציונים בהבנת הנקרא (בשנים תשס"ח-תשע"א), שכן בתש"ע נעשה שינוי במטלת הכתבה - שינוי שאינו מאפשר להשוות את הפערים בציון הכולל בשנים תש"ע ו-תשע"א לפערים שהתקבלו בשנים קודמות. בנוסף, על מנת לאפשר השוואה תקפה של גודל הפערים בשנים השונות ובשני מגזרי השפה (עברית/ערבית) מוצגים הפערים במונחי סטיית תקן.

בפירוש הממצאים בהשוואה בין המבחן בעברית לבין המבחן בערבית יש לזכור כי מדובר בשני מבחנים שונים אשר פותחו בידי צוותים נפרדים, על פי תכנית הלימודים הייחודית לכל שפת-אם, ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל שפה.

לוח 20: הישגים בהבנת הנקרא בעברית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"א - לפי הרקע החברתי-כלכלי

בסולם ציוני הגלם			רמת הרקע החברתי-כלכלי	עברית ב'
ס"ת	ממוצע	N		
21	71	1,462	נמוך	
18	77	5,949	בינוני	
15	82	9,700	גבוה	
17	79	17,248	כלל הנבחנים	

תרשים 24: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחנים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי בעברית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"א*

* בשנת תשס"ז לא נערך מבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם עברית בכיתות ב' נערך לראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל.

עיון בנתונים מעלה כי:

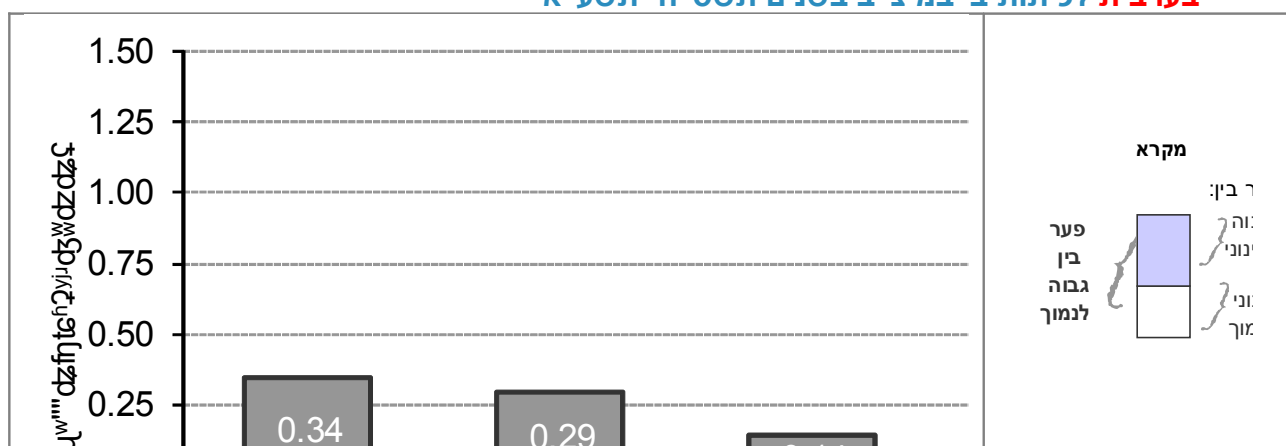
- בכל ארבע השנים, כבר בכיתות ב', קיים פער משמעותי בהישגים של תלמידים דוברי עברית בהבנת הנקרא לטובת תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה יותר - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי עברית נמצא בארבע השנים פער עקבי בהישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לעומת הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. בתשע"א הפער עמד על 0.59 סטיות תקן (ירידה קלה בהשוואה לשנים קודמות).

לוח 21: הישגים בהבנת הנקרא בערבית לכיתות ב' במיצ"ב תשע"א - לפי הרקע החברתי-כלכלי

רמת הרקע החברתי-כלכלי	בסולם ציוני הגלם		
	ממוצע	N	ס"ת
נמוך	81	4,897	20
בינוני	87	2,076	15
כלל הנבחים	83	7,216	19

הערה: בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

תרשים 25: פערים בהישגים בהבנת הנקרא בקרב נבחים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי ערבית לכיתות ב' במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"א*

* בשנת תשס"ז לא נערך מבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' ואילו המבחן בשפת-אם ערבית בכיתות ב' נערך לראשונה באותה שנה. על כן, נתוני שנה זו אינם מדווחים בתרשים שלעיל. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית, נתוניהם אינם מוצגים בלוח.

עיון בנתונים מעלה כי:

- בכל ארבע השנים, כבר בכיתות ב', קיים פער משמעותי בהישגים של דוברי ערבית בהבנת הנקרא בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך - ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים טובים יותר.
- בקרב דוברי הערבית חלה בתשע"א עליה בפער בין ההישגים בהבנת הנקרא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגיהם של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, זאת לאחר ירידה שנרשמה בתש"ע. בתשע"א הפער עמד על 0.31 סטיות תקן (בדומה לפערים שנרשמו בתשס"ח ותשס"ט).

פערים בהישגי בנים ובנות במבחן בשפת-אם בכיתות ב'

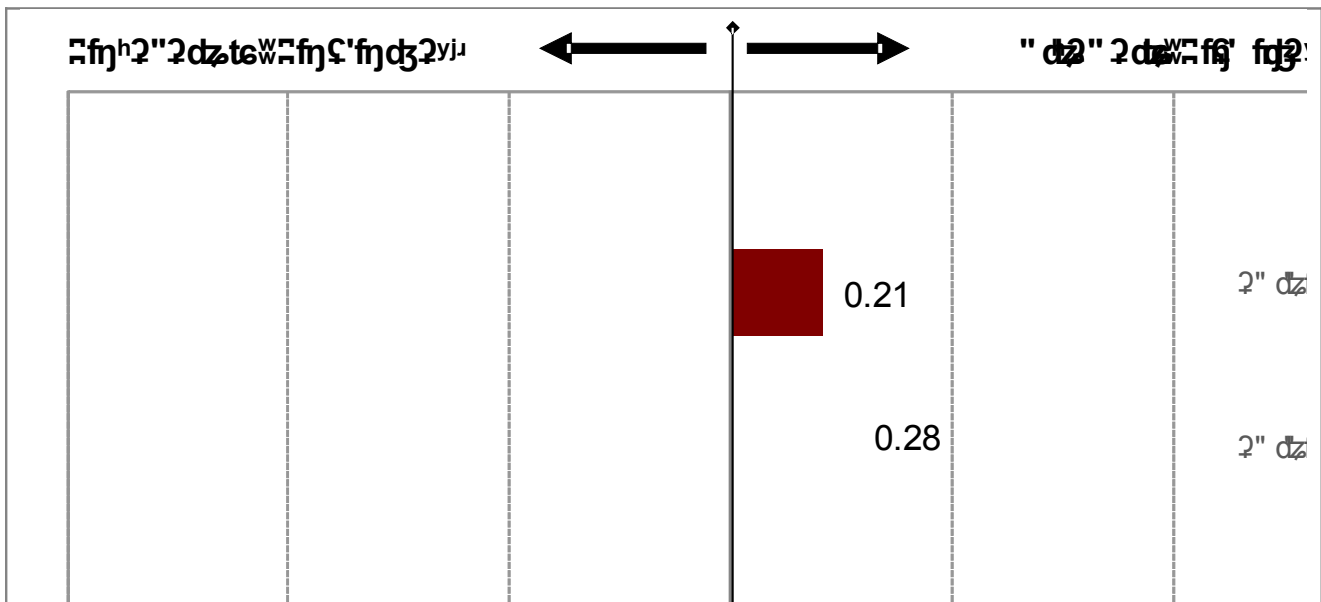
בלוח ובתרשים שלהלן מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן של הציון הכולל במבחן) וכן הפערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם (עברית/ערבית) בכיתות ב' במיצ"ב תשע"א. הפערים מוצגים במונחי סטיית תקן כדי לאפשר השוואה תקפה בין גודל הפערים בקרב דוברי העברית לבין גודלם בקרב דוברי ערבית.

לוח 22: ממוצעים, סטיות תקן ופערים בהישגי בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

פערים בין בנות ובנים*	בנים			בנות			כלל התלמידים			
	הפער בסטיות תקן	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
עברית ב'	0.21	17	78	8,458	15	81	8,790	16	79	17,248
ערבית ב'	0.28	18	78	3,463	16	83	3,753	17	81	7,216

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות.

תרשים 26: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחנים בשפת-אם לכיתות ב' תשע"א

עיון בנתונים מעלה כי:

- בדומה לממצאים שהתקבלו בכיתות ה' ו-ח' הישגי הבנות במבחנים בשפת-אם בכיתה ב' גבוהים מהישגי הבנים.
- הפער לטובת הבנות בקרב דוברי העברית עומד על 0.21 סטיות תקן.
- בקרב דוברי הערבית הפער לטובת הבנות גדול יותר והוא עומד על 0.28 סטיות תקן.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"א דומה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות.

נספחים

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של הנבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"א

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 1-10) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"א מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור כלל בתי הספר שנבחנו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 23: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"א

דוברי ערבית	דוברי עברית	כלל בתי"ס	המבחן
r	r	r	
0.20	0.24	0.25	מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'
0.30	0.31	0.30	מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'
0.24	0.23	0.25	אנגלית לכיתות ה'
0.38	0.35	0.43	אנגלית לכיתות ח'
0.26	0.30	0.35	מתמטיקה לכיתות ה'
0.28	0.43	0.42	מתמטיקה לכיתות ח'
	0.30		עברית לכיתות ה'
	0.37		עברית לכיתות ח'
0.30			ערבית לכיתות ה'
0.24			ערבית לכיתות ח'

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות r.

חישוב מדד חברתי-כלכלי ברמת התלמיד ר' הסבר לעיל בעמוד 25

נספח 2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ז-תשע"א – לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר

בלוחות הבאים מוצגים נתוני הישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי רמות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' (בשנים תשס"ז-תשע"א) ולכיתות ח' (בשנים תשס"ח-תשע"א) במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני הישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

לוח 24: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א - לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ה'		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	סך הכול		
118	454	5,502	87	521	13,182	102	501	18,684	סך הכול	תשס"ז	
רקע חברתי-כלכלי											
118	434	3,034	97	496	2,552	114	462	5,586	נמוך		
112	476	2,240	87	519	4,767	98	505	7,007	בינוני		
-	-	-	80	535	5,768	80	534	5,948	גבוה		
מגדר											
112	467	2,869	85	521	6,684	98	505	9,553	בנות		
122	439	2,622	89	521	6,490	106	498	9,112	בנים		
111	444	6,941	84	524	14,466	100	500	21,407	סך הכול	תשס"ח	
רקע חברתי-כלכלי											
112	414	3,550	90	495	2,480	111	449	6,030	נמוך		
97	473	2,764	84	514	5,202	91	502	7,966	בינוני		
-	-	-	76	544	6,694	77	542	7,293	גבוה		
מגדר											
108	460	3,622	82	526	7,257	96	506	10,879	בנות		
112	427	3,317	87	522	7,208	104	494	10,525	בנים		
106	496	5,857	80	536	14,787	91	524	20,644	סך הכול	תשס"ט	
רקע חברתי-כלכלי											
109	479	3,791	88	504	1,778	103	487	5,569	נמוך		
93	524	1,816	80	528	5,414	84	527	7,230	בינוני		
-	-	-	73	554	7,468	73	553	7,670	גבוה		
מגדר											
99	514	2,940	77	538	7,451	85	531	10,391	בנות		
109	477	2,912	84	535	7,332	96	517	10,244	בנים		
101	506	5,786	77	532	13,379	86	524	19,165	סך הכול	תש"ע	
רקע חברתי-כלכלי											
103	497	3,860	85	500	2,095	98	498	5,955	נמוך		
94	524	1,682	78	522	5,670	82	523	7,352	בינוני		
-	-	-	69	550	5,544	70	550	5,771	גבוה		
מגדר											
95	519	3,004	76	529	6,834	82	526	9,838	בנות		
105	492	2,782	79	535	6,545	90	522	9,327	בנים		
81	519	5,670	73	537	13,961	76	532	19,631	סך הכול	תשע"א	
רקע חברתי-כלכלי											
80	510	3,999	75	507	1,867	78	509	5,866	נמוך		
81	540	1,528	72	529	5,323	75	532	6,851	בינוני		
-	-	-	70	552	6,724	70	552	6,846	גבוה		
מגדר											
80	526	2,981	71	534	7,179	75	532	10,160	בנות		
82	511	2,689	75	540	6,782	78	531	9,471	בנים		

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 25: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה	לכיתות ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
107	438	2,631	96	468	1,958	103	452	4,589	נמוך	
100	490	2,674	93	504	5,128	95	500	7,802	בינוני	
-	-	-	86	537	5,758	86	537	6,268	גבוה	
									מגדר	
103	485	3,174	89	517	6,691	95	507	9,865	בנות	
107	444	2,745	98	510	6,255	105	492	9,000	בנים	
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
104	438	2,755	102	461	1,524	104	446	4,279	נמוך	
104	483	2,113	98	514	5,308	101	505	7,421	בינוני	
-	-	-	90	552	6,535	90	550	6,701	גבוה	
									מגדר	
97	484	2,681	94	527	6,827	97	514	9,508	בנות	
108	430	2,399	104	524	6,673	113	497	9,072	בנים	
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
104	481	3,039	97	485	2,011	101	483	5,050	נמוך	
103	509	1,799	93	516	5,687	96	514	7,486	בינוני	
-	-	-	86	563	6,020	86	562	6,248	גבוה	
									מגדר	
98	515	2,691	93	535	7,101	95	529	9,792	בנות	
107	470	2,399	97	532	6,681	104	515	9,080	בנים	
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
109	504	2,800	99	494	1,546	107	501	4,346	נמוך	
104	567	1,005	99	531	5,220	101	539	6,225	בינוני	
-	-	-	88	573	6,513	87	574	6,610	גבוה	
									מגדר	
106	542	2,107	95	546	6,824	99	545	8,931	בנות	
115	505	1,803	100	549	6,515	106	537	8,318	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 26: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
106	471	5,532	100	499	12,925	103	491	18,457	סך הכול	תשס"ז
									רקע חברתי-כלכלי	
107	454	3,070	110	475	2,475	109	464	5,545	נמוך	
99	491	2,236	100	495	4,643	100	493	6,879	בינוני	
-	-	-	94	511	5,719	93	512	5,896	גבוה	
									מגדר	
99	489	2,883	96	503	6,538	97	499	9,421	בנות	
109	453	2,634	104	494	6,371	107	482	9,005	בנים	
107	478	6,926	96	509	14,408	100	500	21,334	סך הכול	תשס"ח
									רקע חברתי-כלכלי	
112	451	3,524	102	486	2,443	109	466	5,967	נמוך	
90	505	2,762	100	495	5,177	97	498	7,939	בינוני	
-	-	-	84	530	6,670	83	531	7,272	גבוה	
									מגדר	
100	492	3,602	93	510	7,282	95	505	10,884	בנות	
112	464	3,320	98	508	7,125	105	495	10,445	בנים	
104	483	6,099	97	517	14,986	100	507	21,085	סך הכול	תשס"ט
									רקע חברתי-כלכלי	
107	467	3,956	106	481	1,816	107	471	5,772	נמוך	
91	510	1,863	99	505	5,457	97	506	7,320	בינוני	
-	-	-	86	539	7,589	86	539	7,788	גבוה	
									מגדר	
96	501	3,082	94	519	7,576	95	514	10,658	בנות	
109	466	2,999	100	516	7,408	105	501	10,407	בנים	
103	481	5,912	95	519	13,436	99	508	19,348	סך הכול	תש"ע
									רקע חברתי-כלכלי	
105	468	3,917	105	482	2,101	105	472	6,018	נמוך	
95	506	1,736	99	504	5,670	98	504	7,406	בינוני	
-	-	-	81	542	5,591	81	543	5,834	גבוה	
									מגדר	
98	494	3,095	90	522	6,960	94	514	10,055	בנות	
108	467	2,817	99	516	6,476	104	502	9,293	בנים	
85	511	6,273	92	532	13,680	91	525	19,953	סך הכול	תשע"א
									רקע חברתי-כלכלי	
85	502	4,345	100	496	1,799	90	500	6,144	נמוך	
82	529	1,729	94	522	5,187	91	524	6,916	בינוני	
-	-	-	85	548	6,627	84	549	6,800	גבוה	
									מגדר	
82	518	3,303	91	532	7,138	88	528	10,441	בנות	
88	504	2,970	94	532	6,542	93	523	9,512	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 27: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			אנגלית לכיתות ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
86	452	5,853	99	519	13,142	100	500	18,995	סך הכול
רקע חברתי-כלכלי									
76	422	2,581	100	463	2,004	90	440	4,585	נמוך
83	475	2,659	98	500	5,166	95	492	7,825	בינוני
-	-	-	84	554	5,854	83	553	6,364	גבוה
מגדר									
84	466	3,144	97	521	6,834	96	505	9,978	בנות
87	436	2,706	101	516	6,302	103	495	9,008	בנים
87	449	5,329	95	531	13,754	100	507	19,083	סך הכול
רקע חברתי-כלכלי									
76	426	2,910	97	462	1,536	86	438	4,446	נמוך
89	473	2,188	97	515	5,425	96	502	7,613	בינוני
-	-	-	79	563	6,630	79	562	6,810	גבוה
מגדר									
84	465	2,819	93	533	6,937	96	512	9,756	בנות
86	432	2,503	97	529	6,814	104	501	9,317	בנים
95	470	5,180	92	530	14,089	97	513	19,269	סך הכול
רקע חברתי-כלכלי									
91	453	3,085	102	487	2,041	96	465	5,126	נמוך
94	492	1,838	96	512	5,831	96	506	7,669	בינוני
-	-	-	74	559	6,137	74	559	6,372	גבוה
מגדר									
90	485	2,718	90	531	7,253	92	517	9,971	בנות
97	454	2,462	94	530	6,836	101	508	9,298	בנים
80	491	5,069	83	537	13,197	85	523	18,266	סך הכול
רקע חברתי-כלכלי									
76	472	3,422	96	485	1,564	82	476	4,986	נמוך
74	519	1,451	88	521	5,074	84	520	6,525	בינוני
-	-	-	66	562	6,493	66	562	6,677	גבוה
מגדר									
76	503	2,718	81	539	6,835	82	528	9,553	בנות
82	477	2,351	85	535	6,362	88	518	8,713	בנים

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (כתוצאה משביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא ניתן היה לכלול בשכבת גיל זו את שנת תשס"ז.

לוח 28: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ז - תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N		
96	445	5,642	93	508	14,184	98	490	19,826	תשס"ז	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
96	434	3,566	95	471	2,163	97	449	5,729		נמוך
95	460	1,716	93	499	4,868	95	488	6,584		בינוני
-	-	-	86	531	7,073	87	528	7,382		גבוה
94	452	2,915	92	500	7,193	95	485	10,108		מגדר
98	438	2,717	94	518	6,987	102	494	9,704		בנות
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	תשס"ח	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
97	433	3,420	97	483	2,570	100	453	5,990		נמוך
93	472	2,235	93	513	5,744	95	501	7,979		בינוני
-	-	-	85	544	5,459	86	543	5,704		גבוה
95	456	3,105	92	514	7,216	97	496	10,321		מגדר
100	444	2,824	94	529	6,667	103	504	9,491		בנות
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	תשס"ט	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
92	451	4,102	99	478	2,307	95	461	6,409		נמוך
96	489	1,701	92	520	5,318	94	513	7,019		בינוני
-	-	-	85	548	5,914	86	546	6,113		גבוה
93	469	3,133	92	515	6,932	94	501	10,065		מגדר
97	461	2,898	94	537	6,709	101	514	9,607		בנות
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	תש"ע	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
101	474	4,162	90	509	1,833	98	485	5,995		נמוך
94	505	2,340	85	536	5,199	88	527	7,539		בינוני
-	-	-	75	569	7,051	76	568	7,408		גבוה
99	489	3,467	82	538	6,996	90	523	10,463		מגדר
100	484	3,409	85	558	7,168	96	535	10,577		בנות
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"א	סך הכול רקע חברתי-כלכלי
86	506	4,797	85	513	1,566	86	508	6,363		נמוך
79	546	1,743	77	547	5,407	78	547	7,150		בינוני
-	-	-	69	577	8,308	69	577	8,459		גבוה
84	525	3,530	78	549	7,737	81	541	11,267		מגדר
88	515	3,178	77	567	7,615	84	551	10,793		בנות

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 29: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית*			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ח'		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N			
89	471	4,758	102	512	13,475	100	500	18,233	סך הכול	תשס"ח	
רקע חברתי-כלכלי											
83	453	2,400	89	460	2,054	86	456	4,454	נמוך		
92	488	2,133	98	496	5,371	96	493	7,504	בינוני		
-	-	-	98	544	5,947	98	544	6,146	גבוה		
מגדר											
89	487	2,509	100	513	7,065	98	506	9,574	בנות		
86	453	2,243	103	509	6,406	102	493	8,649	בנים		
94	488	5,124	100	520	13,221	99	510	18,345	סך הכול	תשס"ט	
רקע חברתי-כלכלי											
90	466	2,964	90	459	1,765	90	464	4,729	נמוך		
91	511	2,018	96	503	4,913	95	506	6,931	בינוני		
-	-	-	94	552	6,411	94	552	6,520	גבוה		
מגדר											
93	497	2,748	97	520	6,799	96	513	9,547	בנות		
94	477	2,366	104	519	6,421	103	508	8,787	בנים		
92	479	5,905	101	523	13,399	101	511	19,304	סך הכול	תש"ע	
רקע חברתי-כלכלי											
89	460	2,820	91	458	1,688	90	459	4,508	נמוך		
90	501	2,768	96	504	5,536	94	503	8,304	בינוני		
-	-	-	92	562	6,074	92	562	6,364	גבוה		
מגדר											
91	493	3,177	100	522	6,863	98	513	10,040	בנות		
92	463	2,726	102	525	6,535	103	508	9,261	בנים		
91.7	498	5,867	97	532	14,470	97	522	20,337	סך הכול	תשע"א	
רקע חברתי-כלכלי											
87	480	3,767	88	455	1,360	88	473	5,127	נמוך		
92	525	1,823	94	511	5,707	94	515	7,530	בינוני		
-	-	-	85	569	7,321	85	569	7,481	גבוה		
מגדר											
90	511	3,078	96	532	7,403	94	526	10,481	בנות		
91	483	2,789	100	533	7,067	100	518	9,856	בנים		

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 30: הישגים במבחן בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
106	492	13,899	סך הכול	תשס"ז
			רקע חברתי-כלכלי	
123	451	2,086	נמוך	
105	485	4,753	בינוני	
91	514	6,988	גבוה	
			מגדר	
98	509	7,091	בנות	
111	475	6,808	בנים	
100	500	13,904	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
117	461	2,606	נמוך	
101	492	5,788	בינוני	
83	523	5,423	גבוה	
			מגדר	
91	516	7,267	בנות	
106	483	6,635	בנים	
91	513	13,653	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
114	465	2,335	נמוך	
89	509	5,344	בינוני	
76	534	5,878	גבוה	
			מגדר	
84	529	6,957	בנות	
96	497	6,695	בנים	
82	521	14,138	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
92	476	1,842	נמוך	
82	510	5,178	בינוני	
70	543	7,045	גבוה	
			מגדר	
76	531	7,044	בנות	
85	511	7,093	בנים	
72	528	15,406	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
86	485	1,591	נמוך	
73	519	5,408	בינוני	
62	545	8,347	גבוה	
			מגדר	
70	537	7,795	בנות	
73	519	7,611	בנים	

לוח 31: הישגים במבחן בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	13,933	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
110	444	2,170	נמוך	
100	488	5,560	בינוני	
82	532	6,105	גבוה	
			מגדר	
93	515	7,291	בנות	
105	484	6,642	בנים	
98	535	13,376	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
114	477	1,813	נמוך	
98	524	4,976	בינוני	
82	562	6,467	גבוה	
			מגדר	
89	553	6,962	בנות	
104	516	6,414	בנים	
92	538	13,445	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
112	474	1,715	נמוך	
90	526	5,568	בינוני	
71	568	6,069	גבוה	
			מגדר	
84	553	6,853	בנות	
97	522	6,592	בנים	
92	551	14,528	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
113	483	1,392	נמוך	
92	537	5,763	בינוני	
73	579	7,295	גבוה	
			מגדר	
83	567	7,485	בנות	
98	534	7,043	בנים	

הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

לוח 32: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ז-תשע"א לפי מאפייני רקע- בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ה'	
ס"ת	ממוצע	N		
103	496	5,597	סך הכול	תשס"ז
			רקע חברתי-כלכלי	
104	478	3,521	נמוך	
97	520	1,724	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
93	520	2,893	בנות	
106	471	2,688	בנים	
100	500	6,097	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
104	478	3,559	נמוך	
85	529	2,255	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
90	524	3,190	בנות	
104	474	2,900	בנים	
95	533	6,058	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
97	519	4,083	נמוך	
85	559	1,716	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
86	556	3,166	בנות	
98	509	2,884	בנים	
95	539	6,882	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
98	524	4,164	נמוך	
84	563	2,349	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
87	560	3,490	בנות	
98	516	3,392	בנים	
84	571	6,659	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
87	557	4,765	נמוך	
68	599	1,727	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
73	589	3,523	בנות	
90	550	3,136	בנים	

*בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים.

לוח 33: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"א לפי מאפייני רקע - בסולם מיצ"ב רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ח'	
ס"ת	ממוצע	N		
100	500	4,971	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
103	478	2,565	נמוך	
90	522	2,174	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
85	531	2,597	בנות	
103	466	2,372	בנים	
80	523	5,374	סך הכול	תשס"ט
			רקע חברתי-כלכלי	
85	506	3,064	נמוך	
68	544	2,124	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
68	544	2,892	בנות	
86	499	2,478	בנים	
88	513	6,031	סך הכול	תש"ע
			רקע חברתי-כלכלי	
91	494	2,920	נמוך	
77	537	2,786	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
76	536	3,243	בנות	
93	486	2,786	בנים	
90	527	5,913	סך הכול	תשע"א
			רקע חברתי-כלכלי	
94	512	3,792	נמוך	
80	549	1,846	בינוני	
-	-	-	גבוה	
			מגדר	
75	555	3,095	בנות	
96	496	2,818	בנים	

* בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתוניהם אינם מדווחים. הערה: בשל שיעורי ההשתתפות הנמוכים במבחנים לכיתות ח' בשנת תשס"ז (עקב שביתות ועיצומים מצד ארגון המורים העל-יסודיים) לא התאפשר לכלול את שנת תשס"ז בשכבת גיל זו.

נספח 3: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"א

לוח 34: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"א בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

דוברי ערבית					דוברי עברית					כלל בתי"ס					
סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		N	
ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		ס"ת	ממוצע	ס"ת	ממוצע		
מדע וטכנולוגיה															
81	519	19	48	5,670	73	537	17	52	13,961	76	532	18	51	19,631	ה'
112	525	21	52	3,910	97	547	18	57	13,339	102	541	19	55	17,249	ח'
אנגלית															
85	511	22	65	6,273	92	532	24	70	13,680	91	525	24	69	19,953	ה'
80	491	26	56	5,069	83	537	27	71	13,197	85	523	27	66	18,266	ח'
מתמטיקה															
86	520	22	55	6,708	78	558	20	65	15,352	82	546	21	61	22,060	ה'
92	498	24	46	5,867	97	532	25	55	14,470	97	522	25	52	20,337	ח'
עברית															
					72	528	15	73	15,406						ה'
					92	551	18	76	14,528						ח'
ערבית															
84	571	20	72	6,659											ה'
90	527	22	68	5,913											ח'

נספח 4: תרשים להמחשת המרת ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי וכיול ציוני תשס"ז-תשע"א לשנת הבסיס- תשס"ח

תרשים 27: המחשת ההמרה של ציוני הגלם לסולם מיצ"ב רב-שנתי

